

Szakdolgozat

Simon Imre Márton

2010.

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Szociológiai Intézet

Kibertérben leltem szerelemre

(Az internetes társkeresésről)

Témavezető tanár:

Daróczi Gergely

Óraadó tanár

A szakdolgozat készítője:

Simon Imre Márton

Szociológia szak

Piliscsaba, 2010.

Tartalomjegyzék

1. Bevezető - Témaválasztás	6
2. Hazai tendenciák: Mi változott meg a párválasztásban?.....	8
2.1. A házasságok számának csökkenése	8
2.2. A válásokról.....	10
2.3. Megváltozott értékek a fiatalok körében	11
2.4. Az élettársi kapcsolatok arányának növekedése és ennek okai	11
2.4.1. Az élettársi kapcsolatokról.....	12
2.4.2. Lehetséges variációk a partnerkapcsolat megválasztására Magyarországon.....	12
2.5. Gyermekszületések számának csökkenése	13
3. Kapcsolatok	14
3.1 A társas kapcsolatokról általánosságban	14
3.2 Baráti kapcsolatok	15
3.2.1. Hasonlóságok	15
3.2.2 Kapcsolatok elmélyülése	16
3.3 Társas kapcsolatok kialakulása az elméletek tükrében	17
3.3.1 Preferencia elméletek.....	17
3.3.1.1 Csereelmélet	17
3.3.1.2. Befektetési modell	18
3.3.1.3. Evolúciós elmélet.....	19
3.3.1.4 A hasonlóság és vonzalomelmélet	19
3.3.1.5. Férfi-női különbségek	20
3.3.1.6. A csoportjellemzők hatása a barát- és partnerválasztásra	20
3.3.2 A párválasztás folyamata az első benyomástól a házasságig.....	21
3.3.2.1. Együttélés és házasság: egymás folytatásai vagy alternatívák?	21
3.3.2.2. Kirostálási hipotézis	21
3.3.2.3. Inger – érték – szerep (SVR) elmélet	21
4. Homogámia a párválasztásban	23
4.1. A fogalom magyarázata.....	23
4.2. A homogámiával kapcsolatos két tényállás	24
4.3. A szülők és a kulturális tőke hatása a homogámiára.....	24
4.4. Homogám kapcsolatban élők társadalmi és foglalkozási réteg szerint	26
5. Nemi szerepek egy párkapcsolatban	27
5.1. Diplomás nők	27
5.2. Ideális feleséggel szembeni elvárások.....	27
5.3. Az ideális férj (jelölt).....	28
5.4. A mai férfi helye a családi munkamegosztásban	28
6. Szingli társadalom – a modern egyedülálló.....	29
6.1 A szingli meghatározása.....	29
6.2.A szingli életforma motivációi.....	30
6.3. A szingli életforma előnyei és hátrányai	31
6.4. Pánik a harmincas évek végén	31
7. Létezhet-e virtuális szerelem? – Ha igen, kik az alanyai?	33
7.1. Hazai pár – és baráti kapcsolatokról.....	34
7.2. Nemzetközi tendenciák az internetes társkereséssel kapcsolatban	35
7.3. Felismerés és út a tudatos társkeresésre	35
7.4. Milyen egy társkereső oldal?	36
7.4.1. Az internetes társkeresés előnyei és hátrányai	37

7.4.2. A regisztráltak jellemzőiről.....	38
7.4.3. Az első találkozáskor.....	39
7.4.4. Mire érdemes odafigyelni?.....	39
7.4.5. Hihetünk-e a másik félnek?.....	40
7.4.6. Milyen normák határozzák meg az internetes ismerkedés szabályait?	40
7.4.7. Előítéletek	41
7.5. Preferenciák: hasonlóság vagy csere?	41
7.5.1. Párválasztás megválasztásának hatása a homogámiára.....	42
7.5.2. További következtetések.....	42
8. A Kiber-szerelemről kutatásom alapján.....	43
8.1. A kutatás meghatározása és megvalósítási keretei.....	43
8.2. A kutatás módszertana.....	43
8.3. A vizsgált populáció meghatározása és a mintavételi eljárás	44
8.4. A megfigyelés lebonyolítása és az adatok feldolgozása.....	45
8.5. Kutatásom válaszadóinak általános demográfiai jellemzői.....	45
9. Hipotéziseim bemutatása és azok vizsgálata	47
9.1 Hipotéziseim ismertetése.....	47
9.2 H1: A vallás, életkor, végzettség és szemben támasztott elvárások az internetes társkeresők körében	48
9.3. H2: Befolyásoló tényező-e a párválasztásban a leendő társ borszíne?	51
9.4. H3: Melyik ismerkedési mód esetén történik meg előbb a személyes találkozó, a chat-es vagy az internetes társkeresés esetén?.....	52
9.5 H4: A barátok száma vajon hatással van-e a párkeresésben való boldogulásunkkal?	53
10. Általános statisztikák.....	55
10.1. Általában hol szeretnek ismerkedni az internet felhasználók?	55
10.1.1. Foglalkozási státus szerinti bontásban.....	55
10.1.2. Nemek szerinti bontás.....	56
10.1.3. Vallásosság szerinti bontásban.....	56
10.1.4. Szexuális beállítottság szerinti bontásban.....	57
10.2. Mely kommunikációs eszközök a legnépszerűbbek az internetes kapcsolattartásra?.....	57
10.2.1.Nemek szerinti bontásban	57
10.2.2 Foglalkozási státus szerinti bontásban.....	58
10.2.3 Megkérdezett kora szerinti bontásban	58
10.3. Regisztrált társkeresőkről	59
10.3.1 Milyen céllal regisztráltak?	59
10.3.1.1. A nemek szerinti bontásban.....	59
10.3.1.2. Korcsoport szerinti bontásban	60
10.3.1.3. Találkozott-e már személyesen interneten megismert személlyel?	60
10.4. Milyen elvárásaink vannak az ideális társtól?.....	61
10.4.1. Egzisztencia hatása a párválasztásra.....	61
10.4.2. Másodlagos fontosságú tényezők a párválasztásban	61
10.4.2.1. Káros szenvedélyek, tetoválás és piercing	61
10.4.2.2. Fizikai tulajdonságok.....	62
10.4.2.3. Tallózás az internetes profilok között	62
10.5. Helyzetjelentés párkapcsolatokról.....	62
10.6 Vélekedések az internetes társkeresésről.....	63
11. Összegzés.....	65
11.1 Végző következtetésem	65
11.2. Kutatásom tanulságai.....	66

11.3. Milyen további kutatási lehetőségek lehetnének a témában?	66
11.4. Zárszó	67
Irodalomjegyzék	68
Melléletek	72
Kérdőív	76

1. Bevezető - Témaválasztás

Vajon a társadalom kisszámú populációját érinti, vagy esetleg már teljesen hétköznapi szokássá vált, hogy ha a valós életben nem megy a társkeresés, akkor az interneten próbálunk szerencsét? Vagy elkényelmesedtünk, és így könnyebb már, illetve kevesebb időenergia befektetéssel járó műveletnek gondoljuk? Mint Magyarországon oly sokan, én is napi rendszerességgel böngészek az interneten. Az uniós csatlakozás is jelentős szerepet játszik abban, hogy az internet nagyon sok háztartásban elérhető már, terjedése pedig robbanásszerű, majdnem minden második ember használja hazánkban. „Az internet azt találja neked, amire vágysz. Ha a magányt keresed, akkor beteljesíti az egyedüllétet, ha társaságot akarsz, akkor segít másokkal kapcsolatba lépni.”- így nyilatkozott a világhálóról Esther Dyson.¹

Ennek egyik következménye, hogy Magyarországon is egyre népszerűbbek a közösségi portálok, ahol kapcsolatokat tarthatunk fenn, egy helyen gyűjthetjük barátainkat, napi kapcsolatban lehetünk azokkal is, akikkel egyébként nem lenne lehetőségünk ezt megtenni. Az emberek között chat-en² köttetnek barátságok olyan más számítógépnél ülő emberekkel, akiknek velük azonos az ízlésviláguk vagy egy aktuális témáról szívesen beszélgetnek, osztják meg véleményüket, folytatnak eszmecserét. Ám már itt megnyílik annak a lehetősége is, hogy társat vagy szabadidőpartnert találjunk. Innen már csak egy ugrás a társkereső portálok világa.

Vajon miért kezd egyre népszerűbbé válni, és mi motiválja az egyént, hogy regisztrálja magát egy on-line társkereső portálon? Teljesen hétköznapi emberekről van szó, vagy esetleg olyanokról, akik gátlásukat egy netes avatar mögé bújva próbálják leküzdeni és kialakítani magukról mások számára is pozitívabb önképet. Ezek voltak az első kérdések, amelyek megfogalmazódtak bennem.

Bármennyire is meglepőnek tűnik, amikor elkezdtem keresni az internetes társkeresésről elérhető információkat, két dologgal kellett szembesülnöm: a böngésző találatoknak egyik nagy csoportját a társkereső oldalak tömkelege adja, a másik pedig a keresési találatokban azok a történetek, azok a fórumok jelentek meg, ahol az emberek megosztják egymással tapasztalataikat. Továbbá egy számomra érdekes oldalba is belefutottam. Nemzetközi oldalakon tucatszám jelennek meg hirdetések, nem egyszer felugró ablakok mögül, ahol orosz hölgyek keresnek számukra

---

¹ Eredeti forrás: E. Dyson: In: Baráth J. 2005

² Csevegés, párbeszéd, valós idejű beszélgetés a világ bármely részén lévő hálózati felhasználókkal. Forrás: <http://www.iesz.hu/>

nyugat-európai férjet.³ Amint ez kiderült, azért hirdetnek ilyen nagy számban orosz hölgyek az interneten, mert szeretnék kitörni a nyomorból, és ezért képesek egy vadidegen férfival is megismerkedni a világ fejlettebb országaiból, ezzel feladni régi életüket, elkerülve egy esetleges alkoholista és későbbiekben családját bántalmazó társat. Erre már számtalan társkereső irodát építettek fel Oroszországban, akik az interneten profilt létrehozva segítenek ezeknek a hölgyeknek. Természetesen ezen kívül a legtöbb oldalon a szerencsés, illetve a pórul járt társkeresők osztják meg tapasztalataikat, arról, hogy mire figyeljenek mások, illetve milyen buktatói lehetnek annak, ha valaki az interneten szeretné párját megtalálni.

Az elmúlt évtizedben szép lassan megszokottá vált baráti köreinkben is, hogy valaki közülünk az interneten lelte meg a társát. De vajon az így megismert kapcsolatok is ugyanolyan tartósak, mint egy normális úton létrejött kapcsolat? Vagy miben másabb az internetes társkeresés, mint az újsághirdetéses? Vajon a rohanó napi életvitelünknek köszönhetően előbb-utóbb már ez is olyan elterjedt lesz, mint egy közösségi portálon való létezés? Ezekre szeretnék szakdolgozatomban magyarázatot találni, és utánajárni: ki, hogyan, miért használta, mennyire vált be számára, és lett-e sikeres kapcsolata ezeknek a portáloknak köszönhetően. Úgy érzem, az interneten való társkeresés kutatása még nagyon friss terület, emiatt pedig még számos olyan kérdés is felmerülhet, amit ebben a dolgozatban nem áll módomban majd tárgyalni és kifejteni bővebben, de utalni fogok rájuk, mint lehetséges kutatási területekre.

Elsődlegesen szeretném megvizsgálni azt, hogy van-e speciálisan jellemző társadalmi csoportja az internetes társkereső szolgáltatások felhasználóinak. Szeretném bemutatni a hagyományos hétköznapi társadalomra jellemző párválasztási attitűdöket, és az ehhez tartozó elméleteket, mivel úgy gondolom, ezek alapvető tényezői bármilyen társkeresésnek. Egy új jelenség jellemzőire is kitérnék, a szingli társadalomra, akik nagy valószínűséggel az internetes társkereséssel egy időben lettek a társadalom számára ismert.

---

³ <http://www.internetszerelem.hu/love32.htm>

2. Hazai tendenciák: Mi változott meg a párválasztásban?

A demográfiai felmérések, évek óta azt mutatják, hogy a mai fiatalok egyre később házasodnak vagy tervezik házasságkötésük idejét. A házasságkötések arányának rovására növekszik az élettársi kapcsolatok és a fiatal egyedülállók száma. A halasztás fő okát abban látják, hogy a piacgazdaságra alapozott társadalmakban az iskoláztatás hatása egyaránt érvényes a nőkre és férfiakra, emiatt egyre többen végeznek felsőoktatási tanulmányokat és a képzettséggel fokozódó individualizálódás kényelemessé, esetenként önzővé teszi őket. A fogyasztói társadalom pedig a családra, a házasságra és a párkapcsolatokra is hatást gyakorol. A rohanó életvitel és a karriervágy mellett sokszor nem jut, vagy nem is fordítunk elegendő időt párkapcsolatainkra, családtervezésre.⁴

A múlt évszázad elején még egyetlen társadalmi rétegből sem találhattunk volna olyan nőt, aki egyszemélyes háztartásában saját maga által előteremtett jövedelemből meg tudott volna élni. „*A lányok számára a fő célt s egyszersmind megélhetést alapvetően a házasság intézménye jelentette.*”⁵ Ám a gazdaságra ható változások együttesen lazábbá tették a családtagokat összefogó kötelekeket, amely ezzel egyidejűleg gyengítette a családhoz való tartozás motivációját, és értelmetlenné tett számos olyan családi hagyományt, amelyek korábban az együvé tartozás érzésének fennmaradásában fontos szerepet játszottak. A nők családi kereteken kívül folytatott keresőtevékenysége általánossá vált, és megjelent számukra is a karrier. A keresőtevékenységük általánossá válásával a házasságkötés női motivációi is megváltoztak. Míg régen a házassággal jövőjüket biztosították, ma már az önálló kereset mellett az anyagi nyereség, már nem játszik döntő szerepet.⁶

2.1. A házasságok számának csökkenése

A rendszerváltás után számtalan új jelenséggel lettek figyelmesek a társadalomkutatók:

- a házasságkötések idejének kitolódása

---

⁴ Utasi Á. 2004:9

⁵ Utasi Á. 2001:113

⁶ Cseh-Szombathy L. 1991:9

- a késői elköltözés a szülői háztól
- a „szingli” életvitel terjedése
- az élettársi kapcsolatok térhódítása
- a házasságon kívüli születések elterjedése – felgyorsulását is tapasztalhatjuk.⁷

Csak a családokkal kapcsolatos vitákat követően kezdték elvizsgálni az egyedülállók életformáit. Így a válások számának növekedését, annak családtagokra gyakorolt hatását és a csonka-családokban felnövekvő gyermekek problémáit. A jóléti rendszerek sokszor pozitív diszkriminációval segítik a gyermeküket egyedül nevelő anyákat, mert a segély reálértéke sokkal magasabb, mint egy családban nevelt gyermek után juttatott járuléké.⁸ Az így gyermeküket egyedül nevelő anyák két típusa különböztethető meg. Az egyik azon anyák csoportja, akik megfelelő felvilágosítás hiányában, nem védekeztek, a másik típus pedig a reprodukciós kor határán tudatosan vállalták a gyermeküket.⁹

„Bizonyos jelek is azonban arra utalnak, hogy a házasság általánosan pozitív megítélése változóban van a fiatalok körében. Emellett a család, mint társadalmi intézmény számos válsággal is küzd. Egyre kevesebb a hagyományos, ideálisnak tekintett családmódelben élők aránya, hiszen folyamatosan csökken a házasságkötések száma és változatlanul magas arányú a válás.”¹⁰

Amíg korábban a társadalomban megszokott volt, hogy az érintettek túlnyomó részének a házasság volt az első (és talán az egyetlen) párkapcsolata, addig az ezredfordulóra ez megváltozott és az első párkapcsolatot létesítők között már többen voltak azok, akik inkább az élettársi kapcsolatot választották (36,6%), a házassággal szemben (32,3%). A változás igazán a normák tekintetében mutatható ki a legjobban, hiszen a teljes népesség közel háromötöde (58,2%), a fiatalok háromnegyede (74,5%) vallotta azt, hogy a fiatalok költözzenek össze, tapasztalják meg az együttélést, és csak ezután házasodjanak meg.¹¹ Érdeemes azért megjegyezni, hogy az emberek többsége ma is a hagyományos családforma követőjének vallja magát, azaz a házasságot fogadja el a leginkább, ha egy felmérésben megkérdezik. Ám a valós életben azonban meglehetősen más-ként viselkednek: hajlamos elfogadni másfajta életvezetést, másfajta választásokat is.¹²

Az első világháború óta nem kötöttek olyan kevesen házasságot, mint 2008-ban. Míg

⁷ Spéder Zs. 2006:415

⁸ Utasi Á. 2004:18

⁹ Utasi Á. 2004:19

¹⁰ Tóth O. 1999

¹¹ Spéder Zs. 2006:420

¹² S Molnár E. 2001:82

1980-ban 80 331 házasság kötött, 2009-ben csak 36 750.¹³ Az 1000 házasságra jutó válások száma is megduplázódott az elmúlt 30 évben. 1980-ban még 1000 házasságból 346,0 végződött válással, addig 2008-ban 630,9. Azt fontosnak tartom megjegyezni, hogy a válások száma gyakorlatilag nem változott az abszolút számok tekintetében, mivel 1990-ben 24 888 válást mondtak ki, addig 2004-ben hasonló számban 24 638-at. Ám mindeközben a házasságkötési hajlandóság és a házasságkötések száma visszaesett, amely eredményezi ezt a drasztikus arányszámot a házasságok és a válások száma között.¹⁴ További beszédes adat, hogy „*a hetvenes években a nők 14-15%-a férjhez ment tizennyolcadik életéve betöltése előtt, 40%-a húsz éves koráig és 80%-a huszonöt éves koráig.*” *A nyolcvanas évektől azonban fokozatosan emelkedni kezdett az első házasság időzítésének életkora, így napjainkra tizennyolc éves kor alatt a nők 4-5%-a, húsz éves korig pedig csak 18-20%-a megy férjhez*”¹⁵

2.2. A válásokról

A válások számának növekedése is az erőltetett iparosításhoz, mobilitáshoz, a család anyagi-gazdasági funkcióinak megszűnéséhez, a nők munkába állásához köthető. A jog inkább csak követi a ezeket a társadalmi folyamatokat, s nem oka a tömeges reakcióknak. Az ezredfordulón kialakult válási viszonyokban a mentális tényezőknek is légyeges a szerepük.¹⁶ „*A válás nagyobb valószínűséggel következik be azok között, akik a házasságkötés előtt már együtt éltek, akiknek nincs gyermekük, és akik nem vallásosak.*”¹⁷ Nagy súlyt dob a latba, hogy megszűnt a válás társadalmi elítélése, és házasság felbontása egyszersmind a házassági konfliktusok legitim megoldási módozataiként funkcionálnak. Másfelől növekedett a párkapcsolatok minősége iránti igény. A „*szocpol*” eltörlésével pedig az adatok valószínűsíthetően tovább romlottak 2009-ben. Az anyagi előnyök és a házasodási, válási kedv pedig szorosan összefügg. „*Önmagában nem lenne baj, hogy a fiatalok házasság helyett az együttélést választják, ha ez utóbbi nem járna együtt más negatív tényezőkkel.*”¹⁸ Továbbá a kérdésre, hogy miért halogatják a házasságot, a legtöbb pár a pénz szükére hivatkozott, emiatt pedig sokan úgy érzik, hogy nem engedhetik meg maguknak, egy kis esküvővel pedig nem érik be.¹⁹

---

¹³ Kopp M. 2010.

¹⁴ Matalin D. 2009.

¹⁵ Tóth O. 1999.

¹⁶ Matalin D. 2009.

¹⁷ Kopp M. 2010.

¹⁸ Matalin D. 2009.

¹⁹ Matalin D. 2009.

2.3. Megváltozott értékek a fiatalok körében

Továbbá nem szabad megfeledkeznünk az értékváltozások következményeiről sem. A fiatalok körében a holtomiglan-holtodiglan tartó házasságba vetett hit elvesztése, és a válások tömeges számának megjelenése is segítette az élettársi kapcsolatok terjedését. Az individualizálódás újabb hullámainak következménye a jelenorientáltság és az elvállaltalanodás mértékének növekedése, a gyermekek születésszámának csökkenése mellett az, hogy a függetlenség kiemelt érték lett, a szocializációs nehézségekkel küzdők pedig inkább választják az élettársi kapcsolatot, mint a házasságot. Az együttélést lehet tekinteni úgy is, mint egy informális, lazábban kötött házasságot, amely része az udvarlási folyamatnak.²⁰ Bár közmegegyezés van arról, hogy az anyagi feltételek megteremtéséhez ma már a nők munkavállalása is szükséges, de kizárólagos okként tekinteni az említett folyamatokra túlzás lenne.²¹

2.4. Az élettársi kapcsolatok arányának növekedése és ennek okai

„Az utóbbi néhány évtizedben, a modern társadalmakban a házasság nélküli együttélés deviáns viselkedésből elfogadott párkapcsolati formává vált.”²² A partnerkapcsolati szabadság felé nagy lépést jelent, hogy elfogadottá váltak a házasság nélküli és a házasság előtti szexuális kapcsolatok ténye, nemtől függetlenül. Ennek előfeltételét teremtette meg a fogamzásgátlás korszerű és a korábbinál biztonságosabb elterjedése.²³ A divat, a közgondolkodás ugyanúgy befolyásoló tényező a döntésekeinkre, mint az anyagiak. Pedig még 30-40 évvel ezelőtt megszólták az élettársi kapcsolatban élő nőt, kiközösítették a leányanyát, és annak zabigyerékét. Mára már a házasságot nem kötött partnerek együttélését a szomszédok, barátok vagy rokonok többsége természetesnek és elfogadhatónak tekinti. Az élettársi kapcsolatok száma megötszöröződött 1970 és 2001 között. Még 1970-ben a megkérdezettek negyede mondta az, hogy nem ítéli el a házasság nélküli együttélést, addig ma már háromnegyedük számára ebben nincs semmi kivetnivaló.²⁴ Ám, a hazai tendenciák között kimutatható, hogy ezen élettársi kapcsolatok egyharmadából házasság lesz két éven belül, feléből pedig öt éven belül. Az élettársi kapcsolatok terjedése is hozzá-

---

²⁰ D. Hamplová 2005:3

²¹ Spéder Zs. 2006:418

²² Bukodi E. 2002:227

²³ Utasi Á. 2004:11

²⁴ Matalin D. 2009.

járul ahhoz, hogy kevesebb házasságot kötnek Magyarországon és a házassági kedv életkora emelkedik mind két nemnél. Míg 1990-ben a 21,8 év volt a házasodó nők átlagéletkora, addig 2004-ben 26,5 év, a férfiaknál pedig 24,7 évről 29 évre emelkedett.²⁵

2.4.1. Az élettársi kapcsolatokról

Az élettársi kapcsolatok a házasság utáni életformaként terjedtek el Magyarországon, addig mostanra a házasság előtti párkapcsolati szokássá váltak. Bár nem mindegyikből lesz házasság, de a köztudatban még mindig dominál a házasság, mint végső cél elérése,²⁶ és leginkább, mint egy próbaházasságnak fogják fel a párkapcsolatot létesítők, ezt a szakaszát kapcsolatuknak. A leginkább ismert okok között továbbra is a karrierbizonytalanság áll.²⁷ A felnőtté válás sorrendisége a fejlett társadalmakban felborult, és az iskolai életszakasz, a munkába lépés, a párkapcsolat-teremtés különböző kombinációinak adta át a helyét.²⁸ Abban viszont az élettársi viszony és a házasság között hasonlóság mutatható ki, hogy a tanulás és a pályakezdés nehézségei mind a két kapcsolattípus kialakulását hátráltatja,²⁹ ezért ez a két kapcsolati forma az tanulmányok lezárását igényli. Különböznek egymástól, de csak annyiban, hogy a házasság megköveteli egy viszonylag stabil kereseti, anyagi karrier megteremtését, míg az élettársi kapcsolat inkább az iskolából a munkapiacra történő átmenet következménye és az ezzel járó karrierbizonytalanságok együttélési formája.³⁰ Az viszont egyértelmű, hogy az első házasság vagy nem házasság együttélési kialakításának egyik legnagyobb akadály a tanulás, mert amíg a fiatalok az tanulnak, képtelenek a házastársi szerepeik gyakorlására.³¹

2.4.2. Lehetséges variációk a partnerkapcsolat megválasztására Magyarországon

Ha a képtelenek vagy kedvezőtlen keresetűek a házasságot választják, mint első párkapcsolatot, ezt valószínűleg korábban teszik meg, mint a magasabb keresetűek, mivel ha a húszas éveik közepéig nem teszik ezt meg, akkor ez a később egyre nehezebbé válik számukra és a megfelelő anyagiak hiányában kénytelenek lesznek a nagyobb bizonytalanságot rejtő élettársi kapcsolo-

---

²⁵ Spéder Zs. 2006:420

²⁶ Spéder Zs. 2006:420

²⁷ Bukodi E. 2002:228

²⁸ Bukodi E. 2002:232

²⁹ Bukodi E. 2002:240

³⁰ Bukodi E. 2002:247

³¹ Bukodi E. 2001:12

latot választani.³² A származási tényezőknek, vagyis az otthonról hozott mintáknak nagy szerepe van a párkapcsolati formák közötti döntésben. A vallásos háttérrel rendelkező fiatalok inkább a házasságot választják az élettársi kapcsolatokkal szemben, jelezve ezzel tradicionális gondolkodásukat. Figyelemre méltó a szülők családi státuszának a hatása. A csonka családban felnövő nők sokkal óvatosabbak a párválasztáskor, mint azok, akik kétszülős családban éltek. Ehhez mérten ők inkább választják az élettársi kapcsolatot, mivel a szüleik rossz házasságának+ tapasztalata őket is eltántoríthatja a „*partnerkapcsolat legális vállalásának a felelősségétől*”.³³

2.5 Gyermekszületések számának csökkenése

A kevesebb házasságkötések száma mögött ott lapul a megszületendő gyermekek számának csökkenése is. Magyarországon még ma is sokkal több gyereket szeretnének a fiatalok, mint ahányan valójában megszületnek. A felmérések eredményei alapján 20 fiatal 23 gyereket szeretne, de ebből csak 13 születik meg. Ez különösen igaz mind az érettségizett mind a magasabb végzettségű fiatalok esetében is. „*A nyolc általánost vagy még kevesebbet végzett fiatalok esetében megszületnek a kívánt gyerekek, míg minél feljebb megyünk az iskolázottsági skálán, annál nagyobb ez a különbség.*” A kilencvenes évek óta a trendek megfordulását lehet tapasztalni. „*Míg a hetvenes évektől azt lehetett tapasztalni, hogy a nők nagyobb arányú munkaerő-piaci részvétele fokozatosan csökkenő születési arányszámokkal párosult a fejlett piacgazdaságokban, a kilencvenes évektől ennek a fordítottja érvényesül.*” Ott valóban magasak a születési ráták, ahol jelentős a női foglalkoztatottság aránya. „*A házasságban élők gyermekvállalási hajlandósága magasabb, mint a házasság nélkül együtt élő párok átlagos gyermekszáma. A házasodási kedv visszaesése, a későbbi életkorra kitolódott gyermekvállalás, az élettársi kapcsolatok térnyerése – sok más tényező mellett – csökkenti a termékenységet.*”³⁴ Viszont, ha a munkaerőpiacon és az otthoni munkamegosztásban elmosódnak a nemek közötti szerepek határai, akkor a nők ismét könnyebben vállalkoznak gyerekszülésre.³⁵

---

³² Bukodi E. 2002:248

³³ Bukodi E. 2002:248

³⁴ Kopp M. 2010.

³⁵ Szekeres V. 2010.

3. Kapcsolatok

3.1 A társas kapcsolatokról általánosságban

Egyre többen használják az internetet, sokan találtak már maguknak a virtuális térben társat, és sokaknak a valós életben is a „világháló” segítségével lett társa. A technikai eszközök azonban nem helyettesíthetik emberi kontaktusokat. A társadalmi összetartó erőt és integrációt elsősorban a valóságos kapcsolatok, s leginkább a rendszeres találkozással, együttléttel megerősített erős kötelékek biztosítják.³⁶ Mindennapi életünk legnagyobb részét társaságban éljük meg. Ezek a személyes kapcsolatok, melyeket nap mint nap megélünk más emberekkel, szükségesek hétköznapi tevékenységeink elvégzéséhez és nagymértékben elősegítik testi, lelki, sőt szellemi jólétünket, úgy mint a barátság, a házastársi kapcsolatok, gyermek-szülő viszony, testvérekkel és rokonokkal való kapcsolatok, és szomszédi kapcsolatok.³⁷

Ezek a kapcsolatok számos dimenzió mentén történhetnek. Fontos kiemelni a kapcsolat célját, a szabályokat, az együtt eltöltött időben végzett tevékenységet, a kötődések formáját és erősségét, a kapcsolatokról vallott elképzeléseket és hiedelmeket, az ehhez szükséges készségeket. Egy kapcsolat létrehozásának és fenntartásának célját vizsgálva három elem nagyon fontos:

- a saját fizikai jólétünkre való törekvés,
- a társas elfogadás igényének kielégítése,
- a szituációkból adódó feladatok, célok elérése.

Az ebből származó különböző mértékű elégedettséget is három faktor szerint lehet mérni:

- anyagi és instrumentális segítségnyújtás mértéke,
- a társas érzelmi támogatás mértéke,

---

³⁶ Utasi Á. 2010:1

³⁷ Eredeti forrás: Argyle: The social psychology of everyday life, London 1992. In: F. Lassú Zs. 2004:9

- a közös érdeklődés és érdekek aránya szerint.³⁸

A kapcsolatok kialakításának és fenntartásának képessége fontos erőforrásunk, mivel azok a személyek, akik képesek kölcsönösen kielégítő kapcsolatokat fenntartani, sokkal boldogabbak és kiegyensúlyozottabbak, mint azok, akik képtelenek erre. A magányosság, a társas támogatás hiánya a fizikai egészséget veszélyeztető tényezők.³⁹

3.2 Baráti kapcsolatok

A baráti kapcsolatokat fontosnak tartom kiemelni kapcsolataink közül, mivel az ember életében meghatározó szereppel bír, és az esetek túlnyomó többségében a baráti kapcsolatainkon keresztül tudunk párt választani, legyen az gyermekkori, iskolai, vagy munkahelyi barátság.

3.2.1. Hasonlóságok

Barátaink megválasztásában már a legkisebb korban is azokat a társainkat részesítjük előnyben, az óvodában, akik hozzánk hasonlóak, akik ugyanazt szeretik, és megerősítenek bennünket, így egy intenzív viszony alakul ki, és sok időt töltünk velük.⁴⁰ A korbéli hasonlóság igénye egészen felnőttkorig tart. Kilépve az intézményes nevelési kereteiből, lehetőségünk van arra, hogy más korosztályokkal is közelebbről megismerkedjünk, de még itt is kis eltérésekkel, azonban jellemző, hogy hasonló korú barátot választunk. Felnőttkori barátaiknak nagyobb része is még az ifjúkori barátaink közül kerül ki, ám minél inkább öregszenek, annál kevésbé jellemző, hogy új barátokra teszünk szert.⁴¹

Hogy kinek hány barátunk van, sok tényezőtől függ. A lányok gyermekkorban két-háromfős csoportokban játszanak, míg a fiúk nagyobb csoportokban. Ezek a kapcsolatok még nem szilárdak, de szép lassan kezdenek egyre hosszabbtávúvá válni. A nemi különbség a barátok számát tekintve felnőttkorban is jelen van. Ez annak köszönhető, hogy amíg a lányok csak a legjobb barátaikat sorolják be barátnak, addig a fiúk az általában vett barátokat is idesorolják a megkérdezések során.⁴²

---

³⁸ Eredeti forrás: Argyle: The social psychology of everyday life, London 1992. In: F. Lassú Zs. 2004:11

³⁹ Eredeti forrás: Pikó B: Az egészségi állapot szociális dimenziója: a társas támogatás, 1996. In: F. Lassú Zs. 2004:12

⁴⁰ F. Lassú Zs. 2004:23

⁴¹ F. Lassú Zs. 2004:18

⁴² F. Lassú Zs. 2004:21

A barátságoknak a következő három tartalmi eleme nagyon fontos: a beszélgetést; a segítségnyújtás formái; és a közös szabadidő eltöltés. A nők minden társadalmi osztályból több időt töltenek „csak” beszélgetéssel, mint a férfiak, akik viszont többször találkoznak és töltik idejüket valami közös programmal, mint például sportolás vagy valamilyen csoportos játék céljából. A segítségnyújtásban a társas támogatás hangsúlyos a nők részéről, melynek célja a párkapcsolati nehézségekkel való megküzdések, vagy problémák megoldásának elősegítése. A férfiaknál ez teljesen másképpen nyilvánul meg. A segítségnyújtás inkább instrumentális jellegű, ami az anyagi javak megosztásától, a fontos információk átadásáig sokféle formában nyilvánulhat meg.⁴³

3.2.2 Kapcsolatok elmélyülése

Egy kapcsolatban az önfeltárás és elmélyülés szintjeit egy hagyma segítségével próbálták ábrázolni. Hiedelmeink, előítéleteink és vágyaink megismerését ugyanúgy modellezték, min a hagyma rétegeit. Ahogy az emberek megismerik egymást, úgy válnak újabb és újabb rétegek láthatóvá, míg végül feltárul személyiségünk magja.

A személyiség megismerésének folyamatát tekintve négy szakaszt különítettek el. Az első szakasz a tájékozódás, ez a személyiség perifériás területén zajlik. *„Ha a kapcsolat megfelel kívánalmainknak, közelebb engedjük a „mag”-unkhoz a másik embert, és ezzel együtt párhuzamosan mi is jobban behatolhatunk az ő „mag”-án területére.”*⁴⁴ Ezen át vezet az út a második szakaszba, a feltérképező érzelmi csere szakaszába, melyben a személyiségünk korábban óvott és elzárt területeire engedünk betekintést a másik ember számára. Az harmadik szakasz még mélyebbi érzelmi cserék színhelye. Ezen keresztül pedig elérhetünk a negyedik szakaszhoz, amelyet a stabil csere, folyamatos nyitottság és a személyiség minden rétegének a feltárulkozása jelenti. Ennek eredménye, hogy megismerhetjük a másik személy legmélyebb magánterületét is a személyiségében. Általános tapasztalat, hogy a feltárulkozás nem lineáris, hanem egy fordított U alakú összefüggést mutat. Azaz az önfeltárás túlzott mértéke éppúgy, mint annak hiánya a kapcsolat továbbfejlődésének gátját képezheti.⁴⁵ *„A kapcsolat szorosságát és intimitását egyaránt befolyásolja az önfeltárás, az érzelmek kifejezése, a támogatás és a bizalom érzete.”*⁴⁶

---

⁴³ Eredeti forrás: Argyle: The social psychology of everyday life, London 1992. In: F. Lassú Zs. 2004:26.

⁴⁴ Eredeti forrás: Atlmann és Taylor: Social penetration: The development of interpersonal relationships, New York 1973. In: F. Lassú Zs. 2004:29

⁴⁵ F. Lassú Zs. 2004:29

⁴⁶ F. Lassú Zs. 2004:30

3.3 Társas kapcsolatok kialakulása az elméletek tükrében

„A nőt bámultam, aki valamilyen módon, érthetetlen okból, lehetetlen feltételek mellett, nagyon fontos szerepet játszik majd életemben. Tudja ezt az ember? [...] Bizonyosan tudja. Nem az eszével, hanem egész sorsával.[...] Gondold csak el, milyen valószínűtlen helyzet volt ez. Gondold el, hogy azokban a pillanatokban hozzám lép valaki és megmondja, ez a nő, akit egy napon el kell majd vennem feleségül; de előbb sok minden történik. [...] Van-e az, hogy valaki belép egy napon a szobába és tudjuk: aha, ő az? [...] Az igazi, mint a regényekben? [...] Nem tudok erre a kérdésre felelni. Van másféle érintkezés is emberek között, másféle híradás is. Állítólag az ösztön sem egyéb, mint egyfajta rövidhullámos érintkezés. Nem tudom”⁴⁷

A következőkben szeretnék ismertetni néhány elméletet, amely megpróbálja megmagyarázni számunkra azt, hogy milyen attitűdök és értékek játszanak szerepet a párválasztás során, milyen folyamatok játszódnak le bennünk, mert nem mindegy, hogy ki, és milyen céllal, tartós, alkalmi vagy baráti kapcsolatra vágyik.

A párválasztás kérdése nagyon is emberi téma és ehhez mérten egy materialista elmélet tárgyalása meglehetősen embertelennek tűnhet. *„A közgondolkodásban is inkább a romantikus szerelem, mint hideg számítás körébe tartozik.”⁴⁸* A párválasztásnak jelentős következményei vannak a társadalom szerkezetére vonatkozóan. Különböző csoportok közötti házasság megmutatja számunkra, hogy az adott társadalom nyitott vagy zárt közösségben él, azaz lehetséges-e az, hogy mobilitási csatornaként is funkcionáljon.⁴⁹

A szociológia általában két tényezőre vezeti vissza a társválasztást, a párkapcsolatokat és a baráti kapcsolatok kialakulását: preferenciákra és lehetőségekre. A preferenciák hivatottak bemutatni értékeinket, amelyek megmutatják, kihez vonzódunk, míg a lehetőségek meghatározzák számunkra azt a csoportot, akiből a preferenciáink alapján párt választhatunk.

3.3.1 Preferencia elméletek

3.3.1.1 Csereelmélet

E szerint az elmélet szerint az emberek jutalmak és költségek alapján befolyásolják kapcsolataik kialakításában, illetve megszakításában. Azokkal törekszünk kapcsolatot kialakítani, akik a számunkra legnagyobb jutalmat tudják biztosítani és a legkisebb költséget okozzák. Bárki számára fontos és jutalomként funkcionálhat egy kapcsolatban a nagylelkűség, lelkesedés, a tár-

---

⁴⁷ Márai S. 2006:183-184

⁴⁸ Lőrincz L. 2006:96

⁴⁹ Lőrincz L. 2006:97

sasági természet, pontosság, tisztesség és megbízhatóság. Ezzel ellentétben pedig, vannak olyan jutalmak, amelyek csak egy adott ember számára lehet értékes. Ilyen lehet a közös érdeklődési kör, és az egymást kielégítő szükségletek. Egy kapcsolatban költségtényezőként merülhet fel a fizikai távolság, amely nehezítheti egy kapcsolat elmélyülését és fenntartását, vagy egy esetleges visszautasítás lehetősége. Az emberek preferenciaszintjét a következőképpen lehet meghatározni: jutalmaknak az a minimális szintje a költségekhez képest, melyet a kapcsolattól elvárunk. Ha nincs olyan kapcsolat, amely a jutalmak és költségek e különbségét biztosítaná, akkor jár jól az egyén, ha egyedül marad. „*Minél magasabb a jutalmak és a költségek különbsége az egyén preferencia szintjéhez képest, annál kielégítőbb a kapcsolat.*”⁵⁰

Az ágens-alapú személetet a párválasztásban sok kutatás már megvitatta. Fontos továbbá, hogy a csereelmélet szerint a párválasztásban egy folyamat magába foglalja a készletek cseréjét a két fél között. Készlet alatt a rendelkezésre álló, a másik fél számára a párválasztási piacon áruba bocsájtható tulajdonságokat kell érteni. Hajlamosak vagyunk nagy hangsúlyt fektetni a tökéletes pár kiválasztásra, akik maximalizálva mutatja előnyeit. Ennek a gondos válogatásnak az eredménye, hogy az emberek házastárs-választásuknak egy szűk keretet adnak.⁵¹

Ezáltal pedig a párválasztás és a házasság a hagyományos piacokhoz hasonlítható, ahol különböző javak cserélnek gazdát. Itt természetesen a nők és férfiak számára vonzó tulajdonságok növelik meg az értékeket, és cserélik el olyan személyiségjellemzőkre, és státuszokra, melyekre ők maguk vágnak. Ebből következik, hogy az emberek minél magasabb értékű társra vágnak. Ezen hipotézis következménye pedig, hogy vannak bizonyos értékes tulajdonságok, melyek csak tovább növelik a vonzerőt. Az értékes tulajdonsággal rendelkezők ezek után olyankat fognak választani, akik szintén sok értékes tulajdonságot birtokolnak. Ebből adódóan a szebb és okosabb nőnek van esélye magas végzettségű férjre szert tenni. Mindent összevetve, a párválasztás sorozatos tudatos keresési folyamat, amelyben az emberek értékelik az egyes potenciális partnereket egyesével, és végül kiválasztják a számukra legideálisabbnak tűnő társat.⁵²

3.3.1.2. Befektetési modell

A befektetési modell a csereelmélet speciális változata. A jutalmak és költségek mellett még egy tényező szerepe fontos a párválasztásban, ez pedig a befektetés. Kétféle befektetést lehet megkülönböztetni: külsődleges és belső befektetést. Külsődleges befektetésnek számítanak azok a be-

---

⁵⁰ Eredeti forrás: Thibaut-Kelley: The social psychology of groups, New York 1959. In: Lőrincz L.: 2006. 97

⁵¹ Chia-Ying Chen 2005:4

⁵² Lőrincz L. 2006:98

befektetéseket, melyek nem a kapcsolatra vonatkoznak, de az ember egy kapcsolatból való kilépésnél elveszítheti ezeket. Ilyen lehet egy együttélés alkalmával az otthon, vagy a közös barátok. Belső befektetések pedig azok, amelyek konkrétan a kapcsolatra vonatkoznak: idő, pénz, vagy érzelmi befektetés.⁵³

3.3.1.3. Evolúciós elmélet

Ez az elmélet csak a párválasztásra vonatkozik, a barátságokra nem. Következtetései ugyanazok, mint a csereelméleté, vagyis az emberek bizonyos szempont szerint arra törekednek, hogy a legértékesebb társat válasszák ki a párválasztásuk során törekszenek. A különbség a két elmélet között annyi, hogy nem valamiféle társadalmilag meghatározott tulajdonságok alapján keresik a legjobb partnert párválasztásuk során, hanem olyan tulajdonságokat preferálnak, amelyek olyan génekkel kapcsolatosak, melyek közvetlenül elősegítik a párkapcsolatuk során a potenciális utódok túlélését, illetve amely olyan erőforrások birtoklását jelzik a másik fél részéről, melyek segítik az utódok felnevelését. Az elmélet szerint az emberek arra törekszenek, hogy saját génjeiket továbbörökítsék, azaz maximális számú túlélésre képes utódot tudjanak nemzeni. Ez nem tudatos törekvés, hanem a túlélés miatt kialakult preferencia. Ebből adódóan azok a párválasztási preferenciák maradnak fenn a társadalomban, amelyek biztosítani tudják saját fennmaradásukat. Ez homogámiát eredményez, azaz a rosszabbak számára csak a rosszabbak maradnak. Így az elmélet szerint közvetlen az utódok nemzéséhez szükséges tulajdonság a fizikai vonzerő, az egészséggel kapcsolatos tulajdonság az átlagos testalkat, feszes izmok, sima bőr, egészséges fogak stb.⁵⁴

3.3.1.4 A hasonlóság és vonzalomelmélet

A csere helyett, vagy amellelt, a hasonlóság lehet az a másik mechanizmus, amely irányíthatja a párválasztásunkat. Annak a ténynek, hogy a hasonló emberek vonzódnak egymáshoz, az a magyarázata, hogy ha valaki alapvető értékeinket elutasítja, akkor személyiségünket utasítja el, ha pedig elfogadja, azzal megerősíti az embert abban, hogy igaza van. Azt is kimutatták, hogy azok a diákok, akik vonzódnak egymáshoz, már kezdetben úgy vélik, hogy a másik értékei alig-hanem hasonlóak az övékhez.⁵⁵

---

⁵³ Eredeti forrás: Rusbult: Commitment and Satisfaction i Romantic Association: A test of the Investments Model, 1980. ill. A longitudinal test of the Investment, 1983 In: Lőrincz L. 2006:99

⁵⁴ Lőrincz L. 2006:100

⁵⁵ Lőrincz L. 2006:101

Tizenkét tényező szerepét vizsgálták a házassági döntésekben. Az eredmények azt mutatták, hogy *„az emberek szívesebben házasodtak volna olyanokkal, akinek az iskolázottsága vagy a jövedelme különbözik az övéktől, mint olyanokkal, akikkel a korkülönbség több, mint 5 év lenne. Ennél is kevésbé házasodtak volna össze sajátjuktól eltérő vallásúval, a legkevésbé pedig más bőrszínű emberrel.”*⁵⁶

3.3.1.5. Férfi-női különbségek

Rengeteg értekezés szól arról és tárgyalja azt a kérdést, hogy mely tulajdonságok alapján választunk párt és mennyiben tér el egymástól a nők és a férfiak preferenciája. Az egyik legfontosabb az, hogy az ember elsősorban kedves és megértő társra vágyik, másodsorban pedig, hogy érdekes, illetve izgalmas és érdekes személyiség legyen. A férfiak számára fontosabb a társuk fizikai vonzereje, a nők számára pedig a társuk egyetemi végzettsége és jövedelme.

A férfiak a nőkhez képest inkább elfogadják társukként maguknál fiatalabb, rosszabb jövedelemmel rendelkező és más etnikumhoz tartozó társat, a nőknek számára pedig kevésbé fontos társuk fizikai vonzereje, mint a férfiaknak. *„Továbbá, a férfiak számára az a fontos, hogy a társuk legalább valamennyire fizikailag vonzó és intelligens legyen, a nők számára pedig az, hogy legalább valamennyire intelligens legyen, és legyen valamennyi jövedelme.”*⁵⁷

3.3.1.6. A csoportjellemzők hatása a barát- és partnerválasztásra

*„Kutatók feltételezték, hogy ha egy csoportnak kevesebb tagja van egy városban, akkor annak tagjai nagyobb valószínűséggel fognak kapcsolatot kialakítani csoporton kívüliekkel, mivel egyszerűen nagyobb a csoporton kívüliek aránya.”*⁵⁸ A vizsgált csoportok faji, születési, munkahelyi illetve foglalkozási kategóriákat foglaltak magukban, az eredmények pedig várakozásuknak megfelelően, az összes csoport esetén szignifikánsak voltak.

Második hipotézisük is beigazolódott, melyben azt feltételezték, hogy ha egy városban nagyobb a heterogenitás, akkor a heterogámia aránya is magasabb lesz, mivel az emberek egy

---

⁵⁶ Eredeti forrás: Spencer, S.-Sullivan, Q.-Hatfield, E.: Mate Selection Preferences: Gender Differences Examined In a National Sample, 1994. In: Lórinicz L. 2006:102

⁵⁷ Eredeti forrás: Spencer, S.-Sullivan, Q.-Hatfield, E.: Mate Selection Preferences: Gender Differences Examined In a National Sample, 1994. ill. Li et al: The Necessities and Luxuries of mate preferencess, 2002. In: Lórinicz L. 2006:102

⁵⁸ Eredeti forrás: Blau és Schwarz: Crosscutting Social Circles, 1984. In: Lórinicz L. 2006:103

heterogénebb közegben jóval nagyobb valószínűséggel találkoznak tőlük különbözőekkel, ezáltal több kapcsolat alakulhat ki olyan emberek között, akik egymástól különböznek.⁵⁹

3.3.2 A párválasztás folyamata az első benyomástól a házasságig

A következőkben megismerhetjük elméletek formájában annak az időszaknak a magyarázatait, amely az első benyomástól a házasságig történik a kapcsolatok során. Itt említenék meg egy rövid feltevést a kirostálási hipotézist is. A feltevés szerint, akivel gyakrabban találkozunk, azt jobban kedveljük, azaz a közelség vonzalom kialakulásához vezet.⁶⁰

3.3.2.1. Együttélés és házasság: egymás folytatásai vagy alternatívák?

Az élettársi kapcsolatok nagy részét, mint már szó esett erről, legtöbbször a párok a házasság előzményének tekintik. Ha azonban ezek formák különbözőek, akkor a házasodóknak jobban kell hasonlítani a vallási vagy az etnikum szerinti tulajdonságban. Azt találták végül, hogy az együtt élők inkább jobban hasonlítanak végzettség tekintetében, a házások pedig vallási és korukat tekintve, továbbá a férfiak általában magasabb végzettségűek.⁶¹

3.3.2.2. Kirostálási hipotézis

„A kirostálási hipotézis szerint azok az együtt járások és együttélések, melyben a felek heterogének, véget érnek, míg a homogének továbbfejlődnek a házasság felé. A kirostálási hipotézist vizsgálták a randevúzás, együttélés és házasság esetében, azt elemezve, hogy növekszik-e a homogámia ennek megfelelően. Az adatok a hipotézist nem igazolták.”⁶²

3.3.2.3. Inger – érték – szerep (SVR) elmélet⁶³

Az elmélet kidolgozója Murstein volt, aki szerint az emberek más-más tulajdonságok alapján kirostálják ki egymást a párkapcsolat különböző fázisaiban. A párkapcsolatok kezdeti fázisában olyan tulajdonságoknak van fontos szerepet a keresésben, amelyeket szabad szemmel is meg tudnak figyelni. Ilyen például a fizikai vonzerő, az öltözködés, a másik hangja, azaz az inge-

---

⁵⁹ Lőrincz L. 2006:103

⁶⁰ Lőrincz L. 2006:102

⁶¹ Eredeti forrás: Shoen és Weinck: Partner Choice in Marriages and Cohabitations, 1993. In: Lőrincz L. 2006:105

⁶² Lőrincz L. 2006. 105

⁶³ SVR: stimulus – value - role

rek, azaz megpróbálunk szerelembe esni első látásra. Ezután következik egy önvizsgálat, hogy tulajdonságainak alapján mennyire tarthatnak bennünket vonzónak és saját értékeink mennyire lehetnek értékesek mások számára. Ezek után, a második, „*érték*” szakaszban az emberek megvizsgálják, hogy az alapvető értékeik összeillenek-e leendő társukéval. *„Ez azért fontos, mert az egymásnak nem megfelelő értékeket úgy érzékeljük, hogy személyiségünket utasítják el.”*⁶⁴ Végül pedig következik a szerep szakasz. A házasság előtti időszakban a párok megvitatják egymással, az együttélésre vonatkozó elképzeléseiket.

Fontos a szakaszok időbelisége. Az „*inger*” és az „*érték*” szakaszokra jellemző tulajdonságok már nem számítanak a „szerep” szakaszban. Ezt azzal magyarázták, hogy kimutatható volt az, hogy sem a fizikai vonzerőben való hasonlóság, sem az értékek hasonlósága nem volt már befolyásoló tényező a párkapcsolattal való elégedettséggel szemben a harmadik szakaszban.⁶⁵

---

⁶⁴ Eredeti forrás: Murestin: A theory of marital choice and its applicability to marriage adjustment, New York, 1971.

In: Lőrincz L. 2006:106

⁶⁵ Lőrincz L. 2006:106

4. Homogámia a párválasztásban

4.1. A fogalom magyarázata

„A homogámia (hasonlóság) jelensége az állatoknál régóta ismert jelenség. Számos tulajdonságra nézve kimutatták, hogy az állatok párválasztásukban a hasonlóság optimális szintjére törekednek. Az emberi párválasztásban is megtalálható ez a törekvés, hogy az egyének önmagunkhoz hasonló párt válasszanak hosszú távú kapcsolataikban. Az ilyen hasonlóságon alapuló párválasztást homogámiának nevezzük”.⁶⁶

Az oktatás szerepe a homogámiára való törekvés során azért fontos, mert magába foglalja az ízlést, az életstílust és a kulturális preferenciákat, amelyek meghatározzák azt a társadalmi kört, amely zárva van a kívülállók számára. Továbbá a házasság többet jelent, mint egységet a munkamegosztás és a profitmaximalizálás között, mert ez egy kötelék, szolidaritás, empátia illetve együttérzés. Ezért természetesnek tűnik, hogy az embereknek törekedniük kellene arra, hogy a társa és közte, meglegyen a személyes vonzódás.⁶⁷ A külföldi szinglikutatások szerint elsősorban a diplomás nők találnak nehezen társat, mert ők azok, akik a leginkább homogámiára törekszenek. Ennek fő okai a potenciális partnerrel szemben támasztott magas elvárások, a kompromisszumkészség hiánya, illetve a házasságra való anyagi „rászorultság” hiánya.⁶⁸

Az élettársi viszonyokra vonatkozóan alacsony homogámia mutatkozik a vallási, életkori és etnikai tényezők szerint, és magasabb a munkahelyi pozíció és oktatás terén.⁶⁹ Továbbá az élettársi kapcsolatokban nagyobb hangsúly van azon, hogy a háztartás gazdasági ügyein kívül minden más tényezőben gazdaságilag külön kasszán élnek a felek, míg egy házasságban ez természetesen közös.⁷⁰ Az élettársi kapcsolatok száma leginkább az alacsony társadalmi csoportokban terjed.⁷¹

---

⁶⁶ Gyuris Petra 2009:30

⁶⁷ Rosenfeld 2005:1294.

⁶⁸ Sántha Á. 2008:71.

⁶⁹ Eredeti forrás: Schoen, Weinick: Partner Choice in Marriages and Cohabitations 1993. In: D. Hamplová 2005:4

⁷⁰ D. Hamplová 2005:5

⁷¹ D. Hamplová 2005:7

4.2. A homogámiával kapcsolatos két tényállás

Két táborra oszlik az elmélettel foglalkozók csoportja. Az „*egyik csoport*” szerint az iskolai alapú homogámiának növekednie kellett az elmúlt években. Ennek egyik fő oka az, hogy az egyének jólétét leginkább olyan jellemzők és erőforrások határozzák meg, mint a képzettség, munkapiaci státus és a foglalkozási helyzet. Másrészt pedig a házasodási életkor felfelé való növekedése és a tanulmányok befejezése egyre közelebb kerülnek egymáshoz, emiatt a párkapcsolat-teremtésben egyre nagyobb szerep jut az iskolának.⁷²

A „*másik csoport*” hipotézise, ha nem is teljesen ellentéte, de más érveléssel tárgyalja a témát. Szerintük a képzettség alapú homogámia egy fordított „*U*” alakú görbét ír le. A fordított „*U*” görbe felfelé ívelő szára a képzettségi homogámia erősödését, a lefelé futó szára pedig, ennek gyengülését jelzi. Az erősödés okát ugyanúgy gondolják, mint az első csoportba tartozók, de egy ponton ez eléri a növekedésének maximumát, és ezután egy visszaesés következik be, melynek főbb okai a kulturális, gondolkodásbeli tényezők befolyása. Azaz a társadalom eléri a fejlettségének azt a bizonyos fokát, ahol már nem a teljesítmény-tényezők lesznek a fontosak, hanem a hangsúly áttevődik az olyan értékekre, mint a romantikus szerelem eszménye, vagy az önkiteljesedés és önmegvalósítás. Ez az értékválasztás pedig a házasodási mintákban is jelentkezik, éppen az iskolázottság, munkapiaci státus és a keresleti potenciál szerepének csökkenésével.⁷³

Magyarországon az első csoport elméleti megközelítését igazolják a kutatások. Már a múlt század végén végzett házaspárok közötti felmérésben is meglehetősen magas volt foglalkozási szempontból a párok közötti homogámia,⁷⁴ és úgy tűnik, hogy a házassági döntések egyre inkább teljesítményalapon történnek, azaz a partnerek megválasztásakor egyre nagyobb szerep jut az iskolázottságnak, képzettségnek és az ezekhez kapcsolódó munkaerő-piaci lehetőségeknek, jövedelmi potenciálnak.⁷⁵

4.3. A szülők és a kulturális tőke hatása a homogámiára

Teljesen egyértelmű, hogy a családi háttér is befolyásoló szerepet játszik a partnerválasztásban. „*Az azonos körbe tartozás velejárája többnyire az életvitel azonossága, az egymáshoz hasonló értékrendszer és preferenciák, a közösség által kialakított szokások követése. A kulturálisan endogám házasságok ezáltal biztosíthatják a különböző kulturális értékeket, szokásokat köz-*

---

⁷² Bukodi E. 2004:189

⁷³ Bukodi E. 2004:189

⁷⁴ Bukodi E. 2005:220

⁷⁵ Bukodi E. 2004:214

vetítő társadalmi rétegek egymás melletti fennmaradását.”⁷⁶ A származási háttér továbbá megmutatja azt a kulturális klímát, és azt az általános értékorientációt, amelyben az egyének szocializálódtak; másrészt behatárolja ismeretségi körét, amelyhez a fiatalok eredendően tartoznak. Mindebből az látszik, hogy a származási helyzet – azaz a saját *"teljesítményen"* alapuló tényezők mellett (iskolázottság, foglalkozás, kereset) meghatározója annak, hogy vonzóbbá vagy éppen ellenkezőleg, kevésbé "eladhatóvá" teszi a párkereső személyt a házasság piacán.⁷⁷

A szülői család házassági magatartást befolyásoló szerepe természetesen többféle módon érvényesülhet, ahogyan ez a nemzedékek közötti mobilitás hatásán keresztül is tetten érhető. Ez abból adódhat, hogy az intergenerációs szempontból mobil személyek nemcsak a saját jelenlegi társadalmi pozíciójukban lévő egyénekkal fognak kapcsolatot fenntartani, és ennek következményeként házasságot kötni, hanem a származási alapján csoportjukba tartozókkal is, akikkel közös kulturális, és világnézeti gyökereik. Ebből adódóan az várható, hogy ezen egyéneknél a lefelé való mobilitás valószínűsége alacsony, ugyanis ha az elért magasabb státusz ellenére, társadalmi beágyazottságuk, kapcsolataik – legalábbis részben – származási rétegükhöz kapcsolja őket. Ugyanezen logika érvényesülhet a másik oldalon is, a *"lefelé"* mobilak esetében is: itt éppen, hogy *"felfelé"* házasodást várhatunk, hiszen az anyagi és/vagy kulturális értelemben vett kedvező családi háttér a házassági piacon kompenzálhat egy rosszabb saját teljesítményt.⁷⁸

Magyarországon figyelemre méltó ennek a társadalmi struktúrára gyakorolt hatása. „Az iskolázottságnak lényegi szerepe van a társadalmi státus elérésében, ám ez a hatás nem erősödött, sőt, a fiatal férfiaknál inkább csökkent, bár az apa foglalkozásának a kérdezett foglalkozására vonatkozó teljes hatása mindkét nemre igen erős, a direkt hatás jóval gyengébb, de ez szignifikáns. Figyelembe véve azt, hogy az apa foglalkozása erős hatást gyakorol az iskolázottságra, elmondható az is, hogy a társadalmi újratermelődés egy része az iskolai végzettségen keresztül valósul meg, vagyis az iskolának a társadalmi reprodukcióban is lényeges szerepe van, az újratermelődés fontos csatornájának tekinthető.”⁷⁹

---

⁷⁶ Utasi Á. 1992:45

⁷⁷ Bukodi E. 2002:31

⁷⁸ Bukodi E. 2002:33

⁷⁹ Németh R. 2006:31

4.4. Homogám kapcsolatban élők társadalmi és foglalkozási réteg szerint

Bukodi Erzsébet a 2001-es népszámlálási adatok alapján a következőket állapította meg Magyarországon: A férfiaknál a „szervízrétegben” – a képzett technikus, szolgáltatási foglalkozásúak körében - a legmagasabb az aránya a homogám párkapcsolatoknak, függetlenül attól, milyen párkapcsolatban élnek. Magas még ez az arány a képzett ipari foglalkozásúak, a betanított munkát végzők körében is, akik élettársi kapcsolatban élnek. A nők esetében kissé eltérőbb a mintázat. Közülük a képzett ipari foglalkozásúak és a betanított munkát végzők, a mezőgazdasági vállalkozók, valamint az elithez – azaz felső szintű vezetőkhez, jól képzett szakértőkhöz – tartozók élnek leginkább olyan partnerrel, aki szintén azonos társadalmi réteg tagja.⁸⁰

---

⁸⁰ Bukodi E. 2005:227

5. Nemi szerepek egy párkapcsolatban

5.1. Diplomás nők

Ahhoz, hogy a család megfelelően ellássa két fő funkcióját – a társadalom tagjainak újratermelését és a szocializációt –, a házastársak közötti összhangra van szükség, ahol a férj és a feleség szerepei és képességei megfelelően kiegészítik egymást. Ez nem más, mint a hagyományos családi munkamegosztás családi aspektusa. A férj a munkaerő-piaci szegmensben a létfenntartásért, a feleség otthon az érzelmi harmónia megteremtése mellett a megfelelő kulturális háttér biztosításáért felelős. A családi egyensúly szempontjából kedvezőtlen, ha a feleség magas munkaerő-piaci helyzetbe kerül. Ebben az esetben a legracionálisabb döntés negatív házassági minta: azaz magasabb státusú férfi egy alacsonyabb státusú nőt vesz feleségül. A nők munkaerő-piaci szerepvállalásának elterjedésével mind két fél számára csökkenni látszik a házasság haszna, továbbá a nők házassági hajlandóságának visszaesésével is számolnunk kell.⁸¹ *„Ugyanakkor a férfinak sem feltétlenül érdeke jó munkaerő-piaci helyzetű nővel lépni házasságra, hiszen így a családi munkamegosztás egyensúlyi kerete felbomlana.”*⁸²

5.2. Ideális feleséggel szembeni elvárások

A férfiak az elképzelt partnerrel szemben gyakran ellentétes vagy nehezen összeegyeztethető elvárásokat fogalmaznak meg. Elsősorban a hagyományos női szerepeket várják el a férfiak, azaz képes legyen a nő megteremteni számára a nyugodt légkört, amely biztosítja az érzelmi háttérrel. A nő érjen rá odafigyelni és foglalkozni a férfival, ha munkából hazaér, a nő már várja otthon. Ennek ellentmondása az, hogy a férfiak gyakran jelölnek meg olyan szakmákat, amelyek nézeteik szerint összeegyeztethetetlenek ezzel a gondoskodó szerepkörrel. Az egyedülálló férfiak a családi tűzhely melegen tartását várják el legelőször a nőkkel szemben.⁸³

---

⁸¹ Eredeti forrás: Becker, G.S.: A theory of marriage, 1974. In: Sántha Á. 2008:73.

⁸² Sántha Á. 2008:74

⁸³ Sántha Á. 2008:76

5.3. Az ideális férj (jelölt)

A felsőfokú végzettség a nők számára is a követelmények listájába tartozik, ám a végzettség fontosságát a nő más szempontból közelíti meg. A férfiak kisebbségi érzése miatt fontos, mivel frusztrációként élné meg, ha alacsonyabb végzettsége lenne. A nő elvárásainak így alapelemévé válik a legalább egyenlő társadalmi státus, melynek két fő összetevője van, az anyagiak és a diploma. A szingli nőnek azért fontos elsősorban, mert szeretné, hogy partnere többet tudjon, szélesebb ismeretanyaggal rendelkezzen nála, ezért lehessen tőle tanulni és tudása okán felnézni rá. A férfinak továbbá legyen egzisztenciája, de ne legyen túl vagyonos, mert az eltartotti sértheti a női öntudatot. Végül pedig fontos, hogy céltudatos legyen egy rendelkezzen egy reális jövőképpel.⁸⁴

5.4. A mai férfi helye a családi munkamegosztásban

A munkamegosztás új szerepeltetésében a magas státuszú férfiak a maguk számára is helyet találnak. Ennek egyik megnyilvánulása a konyhaművészet, melyben egy hagyományos női szerep válik a férfiak terepévé. Kauffmann három férfitípust különböztet meg: Pasát – aki elvárja, hogy kiszolgálják; kisinast – aki megbontja a hagyományokat a konyhában és kisebb feladatokban ő is kiveszi a részét; végül pedig a színpad csillagát – „*aki az ünnepi menüért bevasalja a bókákat*”. A főzésben a férfinak hangsúlyosnak tartják a különlegességre való törekvést, a hétköznapi felváltani a nem az ünnepisséggel, és bemutatni kreativitásukat. A hagyományos szerepek megbontására utal a munkamegosztásban egyenlőségre törekvés, amelyben manapság nem ritka az sem, hogy a férj marad otthon gyeseen a kisgyermekkel.⁸⁵

---

⁸⁴ Sántha Á. 2008:81-82.

⁸⁵ Eredeti forrás: J. C. Kauffmann: 1999 *Das verstehende Interview. Theorie und Praxis*. Konstanz: Universitätsverlag. In: Sántha Á. 2008:77-78.

6. Szingli társadalom – a modern egyedülállók

Ha ezt a szót kimondja magában egy hétköznapi ember, rögtön egy nő jut eszébe róla, mint például a filmekből jól ismert Bridget Jones naplójának főhőse, Szex és New York főhősnői vagy Rácz Zsuzsa a magyar Terézanyu. Egy harmincas éveiben járó hölgy, aki esténként barátaival iszik, cigizik, és meg van győződve arról, hogy mindenkinek megtalálja az igazit csak ő nem. Mármost a szerelem. Pedig a fogalom nem csak rájuk érvényes.

6.1 A szingli meghatározása

A társadalomtudósok főként harmincas, negyvenes éveikben járó - tartós párkapcsolat nélkül élő, egyedülálló, képzett, jómódú fiatalok, a szingli sajátos életvitelére figyeltek fel az utóbbi években, pontosabban az ilyen életvitel szerint élők arányának gyors növekedésére. Ezen fiatalok jelentős része nem mellőzi a párkapcsolatokat, de ezek többnyire rövid ideig tartanak ezek, és az együttélést és a családalapítást féknek érzik életvitelükben.⁸⁶ Mégis naivitás lenne azt hinni, hogy a nők közül az így egyedül élők növekvő aránya, elsősorban saját választásuk eredménye. Az, hogy önmegvalósításra törekednek, ez nem csak az individuális függetlenség vágyának és harcának eredménye, hanem sokkal inkább gazdasági változás következményeként alakult így.⁸⁷

Ezen egyedülálló fiatalok tevékenységi struktúráját megfigyelve azt tapasztalták, hogy többségének életét a hivatásszerűen végzett munka, karrier építése teszi ki, a változatos szabadidős aktivitások mellett, pedig utazás és művelődési programokkal foglalják le felesleges energiájukat.⁸⁸ Magas képzettségüknek és jó anyagi helyzetüknek köszönhetően ezek a fiatalok alapvetően jó helyzetben, hátrányok nélkül indulnak a párkapcsolatok piacán, ugyanakkor nehezen találhatnak maguknak párt,⁸⁹ mivel az individualizálódás következményeként a tudáshierarchia csúcsán a párkapcsolatokkal szemben támasztott magasabb igény szint gátolja őket abban, hogy állandó párkapcsolat létesítsenek és tartósan fenntartsanak. Kiugróan magas arányban élnek a fővárosban, a mintába került budapestiek 42,7%-ának nincsen állandó partnere.⁹⁰ 1986 és 2000 kö-

---

⁸⁶ Utasi Á. 2004:20

⁸⁷ Utasi Á. 2001:114

⁸⁸ Utasi Á. 2004:20

⁸⁹ Sántha Á. 2008:71

⁹⁰ Utasi Á. 2001:120

zött, az egyedülállók csoportjának ⁹¹ aránya másfélszeresére nőtt 32,3%-ról 43,2%-ra.⁹²

Nemzetközi összehasonlításban, Magyarországon a nőtlen hajadonok arányát tekintve a vizsgált országok közül még mindig csak a lista harmadik negyedébe tartozunk. A megkérdezetteknek 32,6% volt hajadon/nőtlen, a legrosszabb a helyzet Norvégiában, ahol 57,9%-a és Ausztriában ahol 52,3%-a, Új-Zélandon viszont ez az arány csak 5,9%.⁹³

6.2.A szingli életforma motivációi

Ezen szinglitípus életeleme a karrier és a társadalmi, gazdasági siker hajszolása, amely nagyban köszönhető az individualizmus rájuk nehezedő hatásának. Ebben az életstílusban a folyamatosan versenyre készítette a felgyorsult élet miatt, a kreatív munkájuk féltése, és a kedvező munkalehetőség megőrzésére való készítés jellemzi ezeket a harmincas éveikben járó karrieristákat. Együtt járással során, külön lakást megőrző élettársi kapcsolatokat alakítanak ki, amelyek lazábbak az átlagos párkapcsolatokhoz képest és ez teszi változatossá ezt az életformát. Ám amint fel kellene adniuk ezt az életformát, családalapítás vagy gyermekvállalás miatt, rendszerint ezek a kapcsolat felbomlanak. Érzelmi életüket a siker és karrier tartja rabságban.⁹⁴

Az óvatosság is nagy szerepet kaphat a fő okok keresésében. Így például a szüleik rossz házassága és az abban megélt konfliktusok is visszatarthatnak valakit egy tartós párkapcsolattal való elköteleződéstől, annak felvállalásától. Ambivalens ez a viselkedés részükről: ők vágnak egy tökéletes kapcsolatra, ám ennek létezését nagy valószínűséggel nem tartják valószínűnek. Hasonlóképpen óatosan járnak el a párválasztásnál azok is, akiket gyermekkorukban olyan tanokkal láttak el, hogy óvakodjon a másik nemtől, vagy ne siesse el a választást, és függetlennek kell maradni, amíg csak lehet.⁹⁵

A társadalmi távolság, a területi, települési távolság mértéke, nagysága is fontos. A migráció a diákok párkapcsolatának többségénél rányomhatja a bélyegét a tartós kapcsolatok fenntartására és kialakítására. A külföldön történő tanulás és munka példáit is ide kell sorolni,⁹⁶ ahogyan a két partner között lévő nagy korkülönbséget is meg kell említenünk. Egy ilyen jellegű, hosszú ideig tartó kapcsolat után nem ritka, hogy a két emberre állandó, partner nélküli, egyedülálló életforma vár. A harmincas egyedülállók növekvő számának oka a nem formalizált élettársi kapcsol-

⁹¹ Egyedülálló csoportok = nőtlen/hajadon, elvált, különélő, özvegy.

⁹² KSH/ ÉLETMÓD 1986 és 2000-ben a 15 év feletti népesség családi állapot szerinti megoszlása %-ban. Utasi Á. 2004:28

⁹³ Utasi Á. 2004:33

⁹⁴ Utasi Á. 2004:49

⁹⁵ Utasi Á. 2004:51

⁹⁶ Utasi Á. 2004:53

latok. Az együttélés minden előnyét tartalmazza, és ha már elhidegültek egymástól, akkor nem ütközik semmilyen jogi akadályba a kapcsolat felbontása. Az ilyen együttélés leginkább a fiatal férfiak elvárásaival egyezik meg.⁹⁷

6.3. A szingli életforma előnyei és hátrányai

A szingli életforma pozitívumai közé tartozik, hogy elősegíti a karriert, minden területen szabadabb és függetlenebb életet biztosít, változatosabb szexuális élményekben lehet része az embernek. Negatívuma az, hogy tartós partnerkapcsolat hiányában kiszakadnak régi baráti kapcsolataikból, mivel a hasonló korúak már házasságban élnek, és ebből eredendően eltérőek a mindennapi tevékenységeik, ezért gyakran magányossá válnak, és potenciális ügyfeleivé az internetes társkereső szolgáltatásoknak is.⁹⁸

A női és férfi szinglik között eltérő negatívumokra lettek figyelmesek a kutatók. *„A házas férfiak a szingli férfiakkhoz hasonló eséllyel érnek el sikereket, karriert, hasonló eséllyel jutnak magas státushoz.”* Ám a *„házas férfiak hosszabb és boldogabb életet élnek a szingli férfiakkhoz képest”*⁹⁹ A házas nők viszont nincsenek előnyben a szingli nőkhöz képest. Ők többször szenvednek depressziótól, vagy más egyéb pszichés problémáktól. Az egészségét is negatívabbnak mérték a házas nőknek.¹⁰⁰

Magyar trendek szerint a házasság halasztása inkább a férfiakra jellemzőbb, mint a nőkre. A nők a nemi egyenlőtlenség miatt még mindig kevesebbet keresnek az azonos pozíciókban lévő férfitársaikhoz képest, ezért ők inkább igyekeznek időben házasságot kötni, vagy stabil élettársi kapcsolatot létesíteni, minthogy magányosan töltsék el életüket. A hagyományokhoz hasonlóan a nőknek az átlagházassági életkoruk is mai napig alacsonyabb, mint a férfiaké.¹⁰¹

6.4. Pánik a harmincas évek végén

Egy fajta pánik jellemzi a harmincas éveik végén járó egyedülállókat, mivel sokan közülük lemondanak arról, hogy családot alapítsanak és gyermekeik legyenek. Ám mindenképpen ekkor már ők is társra vágnak és családra. A karrierépítők ezért így is irányítják az életüket. Minél előbb igyekeznek megteremteni egy stabil és igényes élethez szükséges egzisztenciát. Ennek

---

⁹⁷ Utasi Á. 2004:55-56

⁹⁸ Eredeti forrás: Carberry, J.-Budrmester, D.: Friendship and nees fullfilment during three phases of young adulthood, 1998. In: Utasi Á. 2004:21

⁹⁹ Utasi Á. 2004:22

¹⁰⁰ Utasi Á. 2004:22

¹⁰¹ Utasi Á. 2004:35

érdekében minden dolognak meg van a szigorú szabott sorrendje, ami alól a partnerkapcsolataik és a családtervezés sem kivétel. Ebben az időszakban csak laza partnerkapcsolatot engedélyeznek maguknak, amelyből bármikor szükség esetén ki is tudnak lépni. A harmincas évek közepéig még többnyire megelégszenek ezzel az állapottal, de ekkor már megjelenik náluk is egy végleges társ utáni vágy, ám ahogy sem akar eljönni az elfogadhatónak vélt partner, ezért megjelenik egy társkeresési pánik.¹⁰²

---

¹⁰² Utasi Á. 2004:57-58

7. Létezhet-e virtuális szerelem? – Ha igen, kik az alanyai?

Ha 10 évvel ezelőtt azt a kérdést tettük volna fel egy barátunknak, hol ismerte meg a kedvesét, a következő válaszokat kaphattuk volna tőle: iskolában, munkahelyen, szórakozóhelyen, rendezvényen, nyaraláson – de felkaptuk volna a fejünket, ha azt válaszolja, hogy az interneten. Ma már a szabadidős tevékenységeink között ott található a számítógép által közvetített kommunikációs eszközök tucatja. Az elmúlt néhány évben, nem csak a fiatalokat, de szép lassan hódítják meg az 40-es és 50-es korosztályt is, a közösségi oldalak, mint az iwiw, vagy facebook, beférkőzött mindennapi életünkbe. 2009 első féléves adatok szerint Magyarországon az emberek 52%-a rendszeresen internetezett, a következő nemi megoszlásban; férfiak 55%-a a nők 48%-a.

Az emberek chat oldalakon beszélgetnek, barátságokat kötnek, és ezek a barátságok következő szakaszukban egy másik, személyesebb kommunikációs eszköz segítségével folytatódhatnak egy messenger programon keresztül (live messenger, skype, yahoo), mígnem előbb-utóbb némely ilyen beszélgetés a valós életben való találkozással éri el csúcspontját. Ez utóbb említett közvetett kommunikációs eszközök már mindenkit megnevesítenek, az addig ismeretlen „chates” közegeből, és a kapcsolati bizalom jelét is mutatják. Ehhez kapcsolódó érdekesség, hogy az egyes internetes kommunikációs eszközöket és szolgáltatásokat használók legalább alkalmanként végzett tevékenységei között toronymagasan ez utóbbi programok használata szerepelt. A internetezők 73%-a a világhálón ezeket a programokat használja a legsűrűbben.

Miért is oly népszerűek? Mivel a megfelelő technikai eszközök birtokában a program adta multifunkcionális lehetőség segítségével, a beszélgető partnerek között elősegítik a képi és hangbeli kommunikáció egyidejűleg való lebonyolítását, azaz a videó telefonálást. Nem csak a távoli ismerősökkel és rokonokkal való kommunikációban fontos eszközök ezek, hanem a párkapcsolatokban, a távkapcsolatoknak nyitnak távlatot.

Ha pedig a barátságról is szó esett, néhány barátságnál előfordul, hogy néha több is alakul. Ebben a kommunikációs versenyben a szerelem se maradhat le. Ma már minden igényt és választékot kielégítő társkereső portálok szolgáltatásai is egyre népszerűbbek. Mondhatni, ha ma az előbb említett kérdést feltennénk, nem lepődne meg már senki. Az ismerkedés e formája, kezd ugyanúgy elfogadottá válni, mint a szinglizmus, vagy az élettársi kapcsolatok, bár a tudatos társkeresést a társadalom még a mai napig elítéli. 2009-ben már az internethasználók 32%-a használta az ismerkedés, ezen formáját. Az internetes párkeresés terjedésével pedig egyre inkább háttér-

be szorult a hagyományos, újsághirdetési módszer.¹⁰³

7.1. Hazai pár – és baráti kapcsolatokról

„Szeretni kell! Ez egy kényszer ma a világban. Kell? Hát lehet szeretni, ha nem szeretsz? Lehet haragudni, de kitaszítani nem lehet, mert azt senki nem viseli el. A legnagyobb sérelem, amit az ember megélhet az élete során, ha elutasítjuk.”¹⁰⁴

A média azt sugallja az embereknek, hogy az, akinek társa van az életben, az boldogabb, mint az, akinek nincs, és akinek ez nem sikerül, az a kisebbséghez tartozik. Ez a kisebbség számára kudarcélményt jelenthet, de ezzel szemben a tudatos társkeresést a társadalom elítéli (internet, újsághirdetés, vagy társközvetítő iroda). Ez az emberekben egyfajta „22-es csapdája” érzetet kelthet, ha mégis ez utóbbi lehetőséget ragadják meg. A média is téves képzetet sugall, hiszen Magyarországon 2004-ben a népesség 40% élt egyedül (az özvegyeket és elváltakat is beleértve).¹⁰⁵

A barátságokra is hasonló mértékben igaz ez. Utasi azt figyelte meg, hogy az emberek 35,6%-ának nem hogy párja nincs, de egy barátot sem tudtak megnevezni maguk mellett, akinek elmondhatják gondjaikat.¹⁰⁶ Az életkor növekedésével pedig a barátok száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. A kedvező életfeltételekkel élők számára a baráti viszony inkább érzelmi- és szellemi partner, aki terveink megértője, míg mások számára a barátság instrumentális jellegű, manuális tevékenység együttes végzésére funkcionál.¹⁰⁷ Nemzetközi kutatás eredményeit összehasonlítva is azt lehet látni, hogy Magyarországon kiemelkedően magas azoknak az embereknek az aránya, akiknek egyáltalán nincsenek barátai¹⁰⁸

A romantikus szerelmi kapcsolati séma nagyon erős a társadalomban, a párok kapcsolatuk során automatikusan sodródnak a házasság felé, és rejtve maradnak azok a körülmények, melyek jelezhetnék a házasság megkötése előtt azt, hogy a kapcsolat nem jó.¹⁰⁹

---

¹⁰³ Forrás: NRC 2009-es internet felhasználókról szóló online statisztikai évkönyve

¹⁰⁴ Popper P. 2006

¹⁰⁵ Dormán E. 2005:1.

¹⁰⁶ Utasi Á. 1990:475

¹⁰⁷ Utasi Á. 1990:476

¹⁰⁸ Utasi Á. 1990:480

¹⁰⁹ Eredeti forrás: Buda Béla és Szilágyi Vilmos: Párválasztás a partnerkapcsolatok pszichológiája, Budapest 1974. In: Dormán Emese: 2005.1

7.2. Nemzetközi tendenciák az internetes társkereséssel kapcsolatban

Egy amerikai felmérés szerint az interneten létrejött kapcsolatok tartósabbnak mutatkoztak, mint a máshol alakultak. A kísérleti személyeket megkeresték két év múlva, és 71%-uk még mindig kapcsolatban volt párjával, míg a nem interneten ismerkedett személyeknek csak 55%-a,¹¹⁰ és ezek a kapcsolatok tartósabbnak is bizonyultak.¹¹¹ A kutatások továbbá azt bizonyították be, hogy az interneten létrejött barátságok és társkapcsolatok sokkal könnyebben alakulnak ki, és sokkal gyorsabban fejlődnek a hagyományos kapcsolatokhoz képest. Az általában jelenlévő gátló tényezők, mint például a fizikai megjelenés és egyéb stigmák hiánya, illetve az anonimitás miatt megnő az önfeltárulkozás mindkét irányban, és ez az intimitás érzését keltheti. Elsősorban azért is, mert nincsenek meg a személyes találkozáskor fennálló gátló tényezők, mint szorongás a másik ismeretlen féllel való beszélgetéskor, vagy dadogás. Emiatt sokszor már rögtön meghiúsulhat egy ismerkedés a valóságos szituációban, de az interneten nem. Ezt a helyzetet csak fokozhatja a közös érdeklődési kör, mivel az internet segítségével könnyebben megtalálhatják az emberek azokat a személyeket, akik hasonlítanak rájuk és maga az online ismerkedés fel is gyorsítja az ismerkedés folyamatát.¹¹²

7.3. Felismerés és út a tudatos társkeresésre

Ahhoz, hogy valaki on-line, akár hagyományos offline¹¹³ módon próbálkozzon társkereséssel, először fel kell ismernie magában azt, hogy saját társtalálási lehetőségei esetleg korlátozottak, és meg kell küzdenie saját előítéleteivel és gátlásaival is ezekkel a módszerekkel szemben. A társkereséssel kapcsolatban véleményeknek két fő összetevőjük van, és ezek mindkét tudatos társkeresési formára (online és offline) igazak. Az offline személyesebb jellegű, az érintettségéből származó idegenkedést fejezi ki, az online pedig – kissé ambivalens – az adott módszer el fog terjedni és jó módszer, még ha vannak kockázatos elemei. E két szemléletmód nem zárják ki egymást. Egy mástól függetlenül fogadhatja, vagy utasíthatja el őket valaki, ami tükrözi, hogy gondolkodásunkban egyszerre jelen van a társkereséssel kapcsolatos bizalmatlanság, a személyes elutasítás, és ezen módszerek esetleges hatékonyságába vetett bizalom. Ezen vélemények pedig nem feltét-

---

¹¹⁰ McKenna: 2002:22

¹¹¹ McKenna: 2002:22

¹¹² McKenna: 2002:10-11

¹¹³ Offline: Ezt a kifejezést a hagyományos, azaz nem neten, hanem újsághirdetésben, vagy társközvetítő iroda által segített társkeresési módszerekre használt kifejezés.

len a magukhoz a módszerhez fűződnek, hanem inkább a tudatos társkereséshez.¹¹⁴

7.4. Milyen egy társkereső oldal?

Mint már a bevezetésben is kitértem rá, az internetes társkeresés egy igazi piacjellegű kölcsönöz az egész társkeresés online verziójának. Itt bárki elkészítheti magáról egy tetszetős profilt. Fontos előnye ezeknek az oldalaknak, hogy aki internet elérhetőséggel rendelkezik, azok számára bármikor hozzáférhetőek ezek a szolgáltatások, mivel mindenki számára nyitott felületűek, és szabad csatlakozást biztosítanak. Olyan magányos lelkek is egymásra találhatnak az internet segítségével, akik nem találkozhatnak a hagyományos ismerkedés helyszínein, és ez a fajta ismerkedés pozitív hatással lehet, a randevúzó párok heterogenitására és a heterogámiájára.¹¹⁵

Nem szükséges más hozzá, csak egy e-mail cím a regisztrációhoz és máris névtelenül keresgélhetünk a felhasználók között. Sokan kifejezetten saját biztonságuk érdekében létrehoznak egy e célra használható e-mail címet. Kitalálhatunk magunknak egy becenevet, jellemezhetjük magunkat és leírhatjuk elvárásainkat, kérdésekre válaszolhatunk és képekkel illusztrálva, néhol már videó feltöltési opciókkal színesíthetjük, fényezhetjük magunkat a társra várók piacán. Az emberek pedig általában igyekeznek jó színben feltüntetni magukat egy jól becsomagolt, szelídített külsőbe bújva.¹¹⁶

A kapcsolatok lélektani fejlődését nagyszabású játszmáknak tekintik, amelyekben az emberek vetélkednek bizonyos célokért. Mindenki igyekszik, pozitívan bemutatni magát, a szimpátiáját ki akarja fejezni, mindemellett kerülni akarja a kockázatot.¹¹⁷

Ebben a versenyben a potenciális társkereső számos funkció segítségével kiválaszthatja, hogy barátot, levelező partnert, társat, vagy alkalmi céllal keres partnert magának. Bejelölhetnek kedvencnek bárkit, vagy le is tilthatják a tolakodókat, megnézhetik népszerűségüket, hogy hányan nézték meg őket, lehet osztályozni profilt, képeket.

Párválasztási piac! Ha egy ilyen internetes profilt megnézünk, akár azt is mondhatjuk, hogy ezek a felhasználók, az interneten adják el magukat, teszik magukat piacképesse, hogy nagyobb eséllyel indulhassanak egy hölgy/úr kegyeiért. Eladás alatt, azt értem, hogy bizonyos társkereső szolgáltatások, vagy azoknak bizonyos extráiért az oldalak üzemeltetői pénzt kérhetnek el, ez által mondhatjuk azt is, hogy a szerelem piaca lett az internet. Az emberiség kezdetektől fogva

---

¹¹⁴ Dormán E. 2005:4.1

¹¹⁵ Lőrincz L. 2008:4

¹¹⁶ Benedek Sz. 2004.

¹¹⁷ Eredeti forrás: Buda Béla és Szilágyi Vilmos: Párválasztás, Budapest, 1974. In: Dormán Emese 2005:5.6

áruba bocsátja a lelkét, fizikai értelemben a testét is, mondhatni, ez része annak aritulénak, amit párválasztásnak hívunk, és az is biztos, hogy ez az interneten még inkább nyilvánvalóvá válik.

Se szeri-se száma a hagyományos társkeresőknek, és eközben az internetes „biznisz” megérett arra, hogy minden igényt kielégítve, tematikus oldalak is megjelenjenek. A hagyományos társkereső oldalak már kizárják az eleve szexpartnert keresőket, mivel ma már külön ilyen oldalakat hoztak létre. Az ilyen oldalakon nem egyszer előfordul, hogy illegális prostitúció zajlik.¹¹⁸ A legtöbb embert pedig a prostitúció reklámozásának tiltása vonzza az ilyen oldalakra. Az üzemeltetők figyelik és rendszeresen törlik az ilyen felhasználókat. (pl. www.szextarskereso.hu, www.szexneked.hu). A homoszexuálisok és leszbikusok számára is elérhetőek a szűrtlen csak számukra létrehozott oldalak (www.melegrandi.hu, www.gayromeo.com). Továbbá kifejezetten a cigányság (www.romantik.hu), illetve vallásos emberek számára is megjelentek ilyen szolgáltatások (www.katolikustarskereso.network.hu)

Az társkereső oldalakon jellemzően nagy a férfiak arányának túlsúlya. Egy népszerű társkereső oldalon 2010-ben 501 289 felhasználónak a 62%-a férfi volt, és 38%-a nő.¹¹⁹ Ez talán azért is lehet, így mert bár a társadalomban a nők számaránya magasabb, de az internetet rendszeresen használók körében a férfiak vannak többen. 2009-ben a rendszeres felhasználók között a férfiak 55%-a, a nőknek pedig 48%-a használta az internetet.¹²⁰

7.4.1. Az internetes társkeresés előnyei és hátrányai

Mivel a kommunikációnak nincsen akadály, az idő és a tér fogalma az internet segítségével megszűnik, ezért megnő a kapcsolódási pontok száma. Eltűnnek földrajzi határok és a kapcsolatba lépéshez az idő sem akadály, mivel bármikor megnézhetjük leveleinket, elérhetjük mások profilját a nap bármely szakában, és ehhez a másik félnek be sem kell jelentkeznie. Az időtényező más szempontból is fontos megtakarítást jelent. Az a tény, hogy a másik ember, akit megdetszett nekünk, és akivel kapcsolatba szeretnénk lépni, ugyanúgy párt keres, a találgatásokat és a felesleges körök lejátszását spórolja meg számunkra. Sokszor az embert az ismeretlennel való levelezéskor a kíváncsiság, az izgalom hajtja, ami után egy öröm, elégedettségérzés és várakozás érzésese töltheti el. Megtudni, hogy vajon ki a másik? Hangulat kifejezésre pedig segítségükre lehetnek az „emóciós jelek”, amelyek segíthetik és könnyebbé teszik a kommunikációt az idegen beszélgető partnerrel és könnyebbé oldottabbá tehetik a két fél kapcsolatba lépését. Az emberek

---

¹¹⁸ Benedek Sz. 2004.

¹¹⁹ Forrás: www.parom.hu 2010. szeptember 24.-ei adat.

¹²⁰ Forrás: NRC 2009-es évkönyve

így jobban meg tudnak nyílni, nincsen annyi gátlás, mint egy élő szituációban. A tér nem rögtön az adott pillanatban, hanem a későbbiekben, a találkozásnál jelenthet akadályt a két fél számára (ha például az illető külföldi), így az internet térérzékelésének hiánya hátrányhoz is vezethet. Ez tudatos szűrők segítségével megelőzhető.¹²¹

További előnyként tartják számon a regisztráltak, hogy rengeteg bejelentkezett felhasználó van, választani lehet közülük különböző szempontok alapján és szűrni a számunkra nem megfelelő személyeket. Ez az offline társkeresés esetén nem lehetséges. „*Már csak a sokaság miatt is sok épkézláb ember lehet ott*”.¹²² Egy újsághirdetésnél pedig minden hirdetést el kell olvasni, hogy kialakíthassunk egy képet az illető személyről, az online módszer segítségével, pedig már tudatosan szűrők segítenek bennünket. Brooks szerint, a szűrés mellékhatása az, hogy felgyorsítja a társadalmi rétegződést. A magasan képzettek szerint könnyebben elsajátítják a szűrési funkciók használatát, és ezért hatékonyabban tudják egymást megtalálni.¹²³

Sokak számára előnyt jelentett az anonimitás. A társközvetítő irodákban felvett pszichológiai tesztek alapján való párosítás valószínűleg hasznosak, de a harmadik fél közreműködése, még ha az segítő szándékú is, az embereket elriasztja. Ezzel szemben a megkérdezettek szerint az online társkeresés, a magánélet és a nyilvánosság között helyezkedik el. Az interneten több információ jeleníthető meg, amíg az újsághirdetésben csak néhány szó segítségével kell kifejeznünk magunkat és felhívni magunkra a figyelmet. A legnagyobb hátrányként azt emelték ki, a megkérdezettek, hogy az ember nem bizonyosodhat meg az adatok hitelességéről. A bejelentkezettek száma is okozhat hátrányt, a bőség zavara megtévesztő lehet, illetve néha, lassan lehetséges a másik félt megismeri, mert csak egyoldalú információkhoz juthatunk, és emiatt, téves képet alakíthatunk ki a másik félről.¹²⁴

7.4.2. A regisztráltak jellemzőiről

A megkérdezettek legnagyobb része abba a csoportba sorolta magát, akinek nincs lehetősége új kapcsolatokat teremteni, mivel saját baráti körük lehetőségei bezárultak, továbbá már nem iskoláskorúak, a munkahelyükön sem tudnak ismerkedni, és a szórakozóhelyeken pedig nem jártak sikerrel.¹²⁵

Többen említették az a jelenséget is, hogy nagy arányban vannak olyanok, akik saját kap-

---

¹²¹ Dormán E. 2005:5.2

¹²² Dormán E. 2005:5.2

¹²³ D. Brooks 2003

¹²⁴ Dormán E. 2005:5.2

¹²⁵ Dormán E. 2005:5.3

csolatuk mellett keresnek külső kapcsolatot. Brooks szerint az on-line társkeresők egyötöde házas férfi.¹²⁶ Vannak viszont olyan emberek, akiknek a fizikai adottságaik miatt a valós életben nehézségei támadnak egy másik emberrel való kapcsolatteremtésben. Ők, mivel külsőleg nem vonzóak, vagy csak magukat nem tartják annak, belső értékeikre próbálják helyezni a hangsúlyt, és remélik, hogy az interneten először nem erre derül fény. Azon felhasználók, akik romantikus alkatok, és az ismerkedés során hosszú ideig leveleznek, előfordulhat, hogy az első találkozás alkalmával csalódás éri őket, illetve a sok levél a másik félben bizalmatlanságot is kelthet. De előbb-utóbb szert lehet tenni egyfajta jártasságra, amivel az ember később már jól tud orientálódni a profilok közötti tallózásban.¹²⁷

7.4.3. Az első találkozáskor

Az internetes kapcsolatfelvétel több aspektusa is különbözik a „spontán” kapcsolatba kerüléshez képest. Amikor először találkozik két ember az internet segítségével, már úgy lépnek egymás elé, hogy tisztában vannak egymás elvárásaival, mindkettőjük számára nyilvánvaló, hogy egyedül vannak, és társra vágnak. Ezzel kvázi lépéselőnyben kerülnek, azokkal szemben, akik hagyományos módon találkoznak.¹²⁸

Mire sor kerül az első személyes találkozóra, addigra a két fél között írásban már számos témáról szó esett, ezzel a partnerek úgy érezhetik már az első találkozás előtt is, hogy sokkal közelebb állnak a másikhoz és jól ismerik őt. Azoknak, akiknek on-line sikerül kifejezni magukat, szemben az offline ismerkedéssel, úgy fogják érezni, hogy az online módszer segítségével, sokkal gyorsabban fejlődnek kapcsolataik és ezekbe a kapcsolatokba lesz értelme további befektetéseket eszközölni, mivel saját magukat is ezzel motiváltabbá teszik. Ezekből az ismeretségekből szoros tartós és hosszú távon stabil kapcsolatok fejlődhetnek.¹²⁹

7.4.4. Mire érdemes odafigyelni?

Az interneten való keresés türelmet és kitartást kíván, főleg a férfiktól, mivel ezeken az oldalakon túlsúlyban vannak. Ezért, ha a másik fél rokonszenves volt, sokan inkább nem akarták idejüket fecsérelni sok felesleges levelezéssel és a korai randevú mellett voksoltak, leginkább azért, mert igyekeztek minél hamarabb döntést hozni. Az első találkozás már nem egy teljesen

---

¹²⁶ D. Brooks 2003.

¹²⁷ Dormán E. 2005:5.3

¹²⁸ Dormán E. 2005:5,4

¹²⁹ McKenna 2002:13

ismeretlen egyénnel történik, mivel a főbb paramétereit az előzetes levelezés során megismerhetjük. De önmagában, ha felvesszük a kapcsolatot egy ismeretlen emberrel, vagy annak levelére válaszolunk, ezzel szimpátiánknak első jeleit mutatjuk ki. A levelezés mennyisége és a válaszolás gyorsasága is fontos. Ám szerelemhez mind lelki, mind fizikai vonzódás szükségeltetik. A tudatos és spontán ismerkedésnél ezek sorrendje különböző. Az internetes ismerkedés esetén először a másik fél gondolatait ismerhetjük meg és csak az első találkozás alkalmával derül ki, hogy van vagy nincs fizikai vonzalom. Abban mindenki egyetért, hogy csak is személyes találkozás után válhat valódi szerelemmé egy ilyen kapcsolat.¹³⁰

7.4.5. Hihetünk-e a másik félnek?

Az online világ jellegzetességeként a hazugságok, túlzások, tömegesen jelennek meg, mert nem muszáj ahhoz a nevünket adnunk, hogy valami információt megosszunk. Ezt kihasználva akár kísérletezhetünk az identitásunkkal, mivel ennek lehetőségei az interneten sokszorosára nőttek. Ezek a tapasztalatok pedig túlzottan is vonzóak lehetnek ahhoz, hogy ne vegyünk róluk tudomást, mivel mások által rólunk kapott visszajelzések mindennapi életünk befolyásoló tényezői.¹³¹

Böngészve a társkeresők hirdetéseit az interneten gyanakvásra adhat okot, ha valaki túl sok jót ír magáról, vagy ha mondanivalójának tartalma és stílusa nem vág egybe. Bizonyos kérdéseket megválaszol, másokat nem árul el, vagy kikerül. Ám ezekre egy esetleges személyes találkozásnál fény derül. A bizalom jele, ha a másik fél elárulja privát e-mail címét, más egyéb elérhetőségét, érdekei ellen cselekszik, ez alatt értetendő az, hogy olyan információt árul el magáról, amely nem feltétlen tünteti fel jó színben.¹³²

7.4.6. Milyen normák határozzák meg az internetes ismerkedés szabályait?

A társadalmi nemi szerepek is megváltoznak az interneten. A nők ugyanúgy kezdeményezők lehetnek, mivel nem kell biztonsági játékot játszaniuk. Itt nem védtelenek, mert egyenlő esélyekkel indulnak a párkeresés szimbolikus piacán. Ám ettől függetlenül, néhány ember úgy vélekedett erről, hogy a női-férfi szerepek online is érvényesülnek. A legtöbb esetben a nők nem írnak elsőként, nem kérnek el személyes elérhetőséget, illetve nem hívnak randevúra egy férfit. Ezek a szerepek egyezményesen továbbra is a férfiak jogai és az oldalakon tapasztalható férfi túl-

---

¹³⁰ Dormán E. 2005:5.4

¹³¹ Dormán E. 2005:5:7

¹³² Dormán E. 2005:5:7

súly miatt nagy valószínűséggel el is várják tőlük a hölgyek, hogy elsőként ők kezdeményezzenek. Az interneten a formalitások is halványabbak. A legtöbb esetben mindenki rögtön tegeződik, mondhatni udvariatlanabbak, de a legfontosabb udvariassági szabályokat mindig szem előtt tartják. Így minden levélnek meg van a hagyományos levél formája, azaz van üdvözlés, címzés, elköszönés. Viszont bizonyos szabályok elsikkadnak, mivel előfordul, hogy valaki nem válaszol többet a másik levelére, vagy tiltó listára teszi az illetőt. Ezek a normák az első találkozásig tartanak, akkor viszont rögtön életbe lépnek a hétköznapi életben használatos elfogadott társadalmi normák, és itt már a férfi az, aki újabb találkozást kezdeményezhet.¹³³

7.4.7. Előítéletek

Az internetes társkereséssel szemben a megkérdezettek nagy része negatív előítéletekkel illette a tudatos társkeresőket, mind addig, amíg személyes tapasztalatokat nem szerzett. Ám első internetes regisztrációjuk után gyökeresen megváltozott véleményük, de a hagyományos társkeresésről az internetes tapasztalataik ellenére továbbra is negatívan vélekedtek. Ezt főként e társkeresési forma más célközönsége miatt nem tennék meg, mivel szerintük inkább az idősebb korosztály, valószínűleg a vidékiek, és végzettség tekintetében nem az értelmiségiek használják azt. Ezért azt mondhatjuk, ha valaki is elítéli a társkeresés tudatos formáját, az inkább az offline keresést szemben elutasító és nagy valószínűséggel vidéken él, míg a budapestiek és a fiatalok nyitottabbak az újdonságok iránt, ezért elfogadóbbak is.¹³⁴

7.5. Preferenciák: hasonlóság vagy csere?

Kor és végzettség tekintetében beigazolódott a férfiaknál a hasonlóságra való törekvés. Az ideális társ kora igen is számít a férfiaknak, a korkülönbség mind idősebb és mind fiatalabb partner esetén csökkenti a vonzalmat. Továbbá a férfiak kevésbé kedvelik a náluk idősebb nőket, mint a náluk fiatalabbakat. A nők esetén pedig fordítva volt ez igaz: jobban kedvelték az idősebb férfiakat, és kevésbé a náluk fiatalabbakat. Kimutatható ezáltal, hogy mindkét fél törekszik a hasonlóságra, és ez lehet a magyarázat arra a párok esetében, ha van is korkülönbség közöttük, akkor jellemzően a férfi az idősebb.¹³⁵

A regressziós modellek vizsgálata a végzettség esetén azt mutatták, hogy a férfiak a kezdeményezéskor, illetve a kapott válasz esetén is negatívan ítélik meg azt a partnerjelöltet aki sa-

---

¹³³ Dormán E. 2005:5.8

¹³⁴ Dormán E. 2005:5.9

¹³⁵ Lőrincz L. 2008:13

játjuknál alacsonyabb végzettséggel rendelkeznek, ugyanez a nőknél a kezdeményezés esetén volt megfigyelhető. „A pozitív végzettségkülönbség sem a férfiak sem a nők esetében nem befolyásolta a válaszolási hajlandóságot.”¹³⁶ Azt viszont érdemes megemlíteni a férfiak részéről, hogy a hölgy végzettsége számukra másodlagos tényező, így a diploma is csak közvetetten fontos. Elsődleges szempont mindenféleképpen a hasonló gondolkodásmód és érdeklődési kör.¹³⁷

7.5.1. Párválasztás megválasztásának hatása a homogámiára

A három ismerkedési helyszínt (társkereső oldalak, chat és hagyományos ismerkedés) összehasonlítva Lőrincz arra a megállapításra jutott, hogy az társkereső oldalakon a végzettség szerinti heterogámia nem nagyobb, mint a hagyományos ismerkedés esetén, ellenben a chat oldalak és az ismerkedési oldalak között szignifikáns különbség volt tapasztalható. Az végzettségkülönbség átlagait összehasonlítva a kapcsolattípusokkal, azt állapította meg, hogy a kapcsolat szorosabbá válásával a különbség kissé magasabbak, bár nem szignifikánsak. Ez ellentmond a kirosztalási hipotézisnek, ahol pont az ellenkezője kellene, hogy történjen.¹³⁸

7.5.2. További következtetések

Az életkorra vonatkozó preferenciák közül a hasonlósági preferencia érvényesül a partnerválasztásban. A kapcsolatkezdeményezést növelte kérdezett életkora, ez a gondolkodásmód azt mutatja, hogy az idősebb korosztály kevésbé válogatósak a preferenciáikban, mivel azt gondolják, hogy kevésbé találják vonzónak őket a házassági piacon¹³⁹

Az életkor és végzettség közötti csoportheterogenitás vizsgálata az életkor esetén azt mutatta ki, hogy a párok különbözőségét a csoportheterogenitás növekedése megnöveli. Mivel magyarázható ez? Egyik lehetséges oka az, hogy az emberek a keresés funkciót nem mindig használják az, néha csak átböngészik az új felhasználók listáját és a látottak alapján írnak azoknak, amely hasonló az életbeli véletlen találkozásokhoz.¹⁴⁰

---

¹³⁶ Lőrincz L. 2008:14

¹³⁷ Sántha Á. 2008:80

¹³⁸ Lőrincz L. 2008:15

¹³⁹ Lőrincz L. 2008:16

¹⁴⁰ Lőrincz L. 2008:18

8. A Kiber-szerelemről kutatásom alapján

Elérkeztünk dolgozatom empirikus részéhez. Először szeretném bemutatni kutatásom megvalósításának menetét, majd a kutatás során tervezett mintavételi eljárást, illetve a kutatás módszereit, és végül szeretném ismertetni a kutatásom válaszadóinak demográfiai összetételét és sajátosságait.

8.1. A kutatás meghatározása és megvalósítási keretei

Kutatásomban már csak kifejezetten az internetes ismerkedést vizsgáltam. Ez alatt azt értem, hogy ki, milyen online kommunikációs csatornát választ, ennek segítségével pedig milyen kapcsolatot keres: társas, baráti, vagy egyéb más céllal. Feltételezéseim szerint az ehhez leginkább használt eszközök az internetes társkereső portálok illetve chat-ek vagy videochatek szolgáltatásai. Internetes társkereső portál alatt értem azt az online weboldal adta lehetőséget, ahol bárki egy e-mailcím általi regisztrációval elkészíthet magáról egy internetes profilt. Ez pedig az adott közösség felhasználói számára - a profil tulajdonosának a közösséghez tartozása ideje alatt - bármikor és bárkinek elérhető, és fordítva is. Chat és video-chat alatt pedig azt értem, ahol egy becenevet használva az adott pillanatban szintén az internet előtt ülő személyekkel online beszélgetésbe elegyedhet. Ezen chat-ek érdeklődési körök alapján szobákat nyitnak a felhasználók számára, amelyek között lehetőséget biztosítanak társkeresésre is. A messenger programok által adott lehetőségekre itt külön már nem térnék ki, a hetedik fejezetben már részletesen elemeztem, miért is tartom fontosnak ezt a programot az online ismerkedés szempontjából.

Kutatásom helyszínéként ezért az internetet választottam, mivel úgy éreztem, hogy releváns válaszokat csak azok adhatnak az általam feltett kérdésre, akik rendszeresen használják és ismerik is az internet adta lehetőségeket.

8.2. A kutatás módszertana

A helyszín adta lehetőségeket kihasználva, online felületre elkészítettem az általam vélt fontos kérdéseket tartalmazó kérdőívemet. A kérdőívben nagyrészt zárt, egy és több válaszadási lehetőséget biztosító kérdések szerepeltek, de bizonyos esetekben félig nyitott és egy esetben teljesen nyitott kérdést is tartalmazott. A kérdőív önkitöltős volt és egy internetes link segítségével vált elérhetővé a válaszadók számára, amelyet az online-kérdőívszerkesztő program generált. A válaszokat végül egy elküldés gomb segítségével táblázatos formában kaptam meg, amelyet beemelve az SPSS. adatbázisba elemezni tudtam.

8.3. A vizsgált populáció meghatározása és a mintavételi eljárás

A vizsgált populáció az internetes felhasználók azon csoportja volt, akik már életük során voltak, vagy most jelenleg is regisztrált felhasználói valamely társskereső típusú oldalnak, illetve ha nem voltak regisztráltak még, de chat és video-chat vagy messenger programok segítségével, sikerült párt találniuk, vagy párkapcsolatot kialakítaniuk.

A mintavételhez ötletként a Lőrincz féle kutatásban már egyszer bevált módszert szerettem volna megvalósítani. Erről azt kell tudni, hogy az internetes felületre elkészített kérdőívet Lőrincz egy társskereső oldal vezetőinek segítségével, a felhasználók számára a regisztrációjukkor megadott e-mail címekre küldték ki.¹⁴¹ Ennek érdekében két felkérő e-mailt is elküldtem konzulensemmel két különböző magyar társskereső oldalnak, ahonnan sajnálatos módon egyik esetben sem érkezett pozitív válasz megkeresésünkre. Végül a mintavételnél során az egyszerűen elérhető alanyok megkeresését választottam. Ez a megkeresés több hullámban történt:

- Először e-mail üzenet küldtem ismerőseimnek.
- Második hullámban buzdító levelet küldtem szaktársaimnak egy internetes levelező listán keresztül.
- Továbbá Facebook és iwiw üzenőfalán írtam ki buzdító üzenetet ismerőseimnek, hogy kérdőívemet juttassák el ismerőseikhez is.
- A kitöltők által ajánlott e-mail címekre is elküldtem a kérdőív internetes linkjét.¹⁴²
- Végül pedig az üzenő falamon megjelent felkérő üzenetemet az utasításokkal együtt, ismerőseim is közzétették saját üzenőfalaikon, ezzel elérhetővé téve az ő ismerőseik számára is a válaszadás lehetőségét.

Az egyszerűen fellelhető személyek számára kiküldött buzdító levél részletes utasítást adott arról, hogy mely célközönség számára készült a kérdőív, kik tudnak rá releváns és értékelhető választ adni, és ezzel munkámat segíteni.

A mintavételem során egy speciális csoportot sikerült megvizsgálnom a rendelkezésemre álló mintavételi kerettel, amely a szűrések eredményeképpen jött létre:

- Először az internet felhasználók között végeztem szűrést. Ez alatt azt értem, hogy azok a felhasználók kerültek bele akik napi rendszerességgel interneteznek.

---

¹⁴¹ Lőrincz L. 2008:11

¹⁴² A kérdőív végén egy szöveges dobozban felkértem válaszadóimat, hogy amennyiben módjukban áll, ajánljanak számomra olyan emberek e-mail címét, akik szintén relevánsan tudnak válaszolni, az általam feltett kérdésekre.

- Másodsorra pedig a mintavétel a populációra vonatkozóan azokat a felhasználókat vette figyelembe, akik már voltak, vagy jelenleg is tagjai egy online társskereső oldalnak, illetve chat és video-chat, vagy messenger programok segítségével találtak pár maguknak.

Ezen mintavételi eljárás következtében legfőképpen az egyszerűen elérhető személyek által ismert volt vagy jelenlegi felhasználók töltötték ki a kérdőívet, így a kutatásom semmilyen társadalmi csoportra nézve nem tekinthető reprezentatívnak, illetve nem tartalmaz róluk reprezentatív állítást.

8.4. A megfigyelés lebonyolítása és az adatok feldolgozása

A kutatás mintavétele 2010. október 18-29. között zajlott. A kérdőívet a Google csoport, Dokumentumok szolgáltatása által készíthető internetes formanyomtatvány varázslójának segítségével készítettem el. Az így elkészült kérdőívnek a program generált egy internetes elérési linket, amelyet e-mail címem segítségével is tovább tudtam küldeni. A válaszok az említett módon egy táblázatba érkeztek meg, kitöltési időpontjuk sorrendjében. Az így kapott adatok kiértékelésére pedig az SPSS 17.0 programot használtam.

8.5. Kutatásom válaszadóinak általános demográfiai jellemzői

Ez alatt a 12 nap alatt összesen 167 kitöltött kérdőívet kaptam, amelynek a demográfiai összetétele a következőképpen néz ki:

- Nemek eloszlása alapján 98 nő (58,7%) - és 69 férfi (41,5%) töltötte ki.
- Korcsoport szerinti 29,9% még 25 év alatti, 56,9% 25-34 év közötti, 8,4% 35-44 év között, 3% 45-55 év közötti és 1,8% az 55 év feletti korcsoportba tartozik.¹⁴³
- Végzettség tekintetében 1,8%-uk elvégezte a 8 általános iskolai osztályt, 9%-uk szakmunkás bizonyítványt szerzett, 19,2%-uk érettségizett, 24,6%-uk érettség felül OKJ bizonyítványt szerzett és 45,5%-uk diplomás végzettségű.
- Családi állapotuk szerint 33,5%-uk nőtlen/hajadon, 42,5% formalizálatlan kapcsolatban él, 7,8% házas, 4,2% elvált és 12% élettársi kapcsolatban él.

¹⁴³ Az NRC internetes évkönyvében a következő az internetes korcsoportok eloszlása 2009-ban: A 15-24 éves korosztály 84%-a internetezik rendszeresen, 25-34 éves korosztálynak a 67%-a, a 35-49 éveseknek 53%-a és az 50 éves, vagy annál idősebb korosztály 21%-a.

- Munkahelyi beosztása alapján 1,2%-uk fizikai munkás, 49,1%-uk alkalmazott, 9%-uk vezető beosztású, 10,8%-uk értelmiségi, 6,6% inaktív,¹⁴⁴ és 23,4%-uk tanuló.
- Szexuális beállítottsága alapján a válaszadóknak 84,4% heteroszexuális, 10,8% homoszexuális, és 4,8% biszexuális.
- A válaszadók 16,2%-a vallásosnak tartja magát, 40,1%-a maga módján vallásos, 43,7%-a nem vallásos.
- 14,4% falun/községben él, 28,7% városban, 6% megyeszékhelyen, és 50,9% a fővárosban.

---

¹⁴⁴ Inaktív: munkanélküli vagy nyugdíjas

9. Hipotéziseim bemutatása és azok vizsgálata

Soron következő fejezetben rátérek hipotéziseim tárgyalására. Először egyenként ismertetem hipotéziseimet és a hozzájuk tartozó feltételezéseimet, azaz milyen indítékokkal élek. Majd egyenként szeretném őket megvizsgálni és megbizonyosodni, hogy helyes vagy helytelen volt alapfeltételezésem.

9.1 Hipotéziseim ismertetése

H1: Feltételezésem szerint hazánkban is kisebb a homogámia a vallás és életkor a tekintetben, illetve magas a végzettség és esetén. Feltételezésem alapja Sprecher et. al. (1994)¹⁴⁵ kutatásának eredményei, ahol a vallás, életkor, végzettség tekintetében az általam vélt feltételezésre jutottak. Ennek érvényességét szeretném megvizsgálni az internetezőkre nézve.

H2: Vajon a válaszadók tudatosan kerülnek, és befolyásolja-e párválasztásukat, ha egy más etnikumú ember, érdeklődést mutat irántuk. Ezért azt állítom, hogy a párválasztás szempontjából számít az, milyen a leendő társ bőrszíne. Feltételezésem alapja, hogy az elmúlt egy-két évben számos esetben érte támadás a cigányságot, és a „cigányság metafora lett a negatív jelenségekre”,¹⁴⁶ ezért a párválasztásban is kerülnek az emberek a sajátjuktól eltérő etnikumúakat.

H3: Vajon azok az illetők, akik chat-es ismerkedést preferálják, előbb jutottak-e el az első találkozóig, mint azok, akik az internetes társkeresők szolgáltatásait választották? Feltételezésem ebben az esetben az, hogy míg az internetes társkeresés során egy-egy levélváltás között napok is eltelhetnek, addig a chaten az ismerkedési folyamat az azonnali visszacsatolási lehetőségek miatt sokkal gyorsabb, és emiatt az első találkozás lehetősége is előbb megtörténhet.

H4: Úgy vélem, hogy a barátok száma befolyásoló tényező lehet, a párválasztással kapcsolatos siker-, és kudarcélményekben, illetve abban, hogy mennyire vagyunk elégedettek magunkkal. Feltételezésem továbbá az, hogy ez esetben férfiaknál és nőknél fordított arányosság működik. Arra a kérdésre, hogy hány barátjuk van, szignifikánsan kevesebb barátot említenek számszerűen a nők, mint a férfiak. A nők csak a szűk lelki barátnőjüket említik meg a felmérésekben, míg a férfiak azokat a cimborájukat is, akikkel nem találkoznak rendszeresen. Ebből adódóan úgy vélem, hogy azok a nők, akik a női társadalom barátainak számaihoz viszonyítva több barát számát írták kérdőívemben, ők kevésbé sikeresek a párválasztásban, míg ugyanez a

---

¹⁴⁵ Lőrincz L. 2006:102

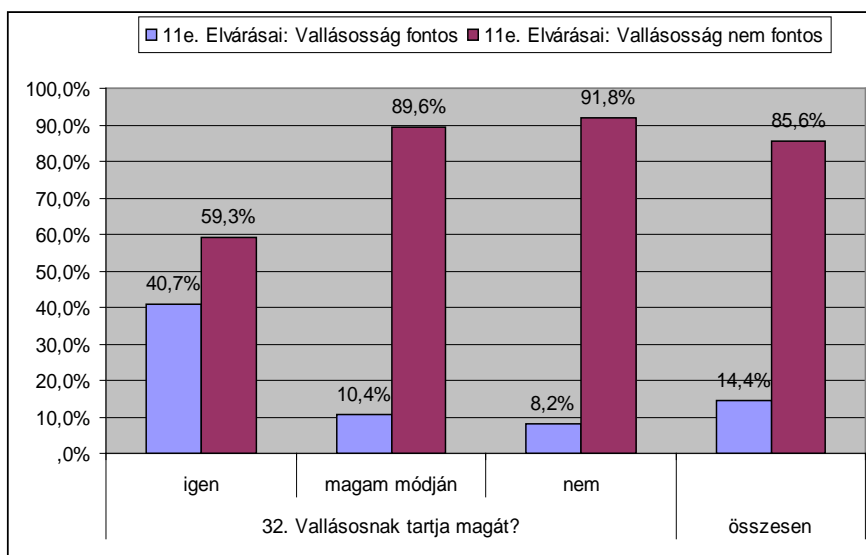
¹⁴⁶ MTI: 2010. november 5

férfiak esetén fordítottan arányos, azaz kevesebb barát kisebb sikert hoz számukra a párválasztásban.

9.2 H1: A vallás, életkor, végzettség és szemben támasztott elvárások az internetes társskeresők körében

A hipotézis vizsgálatát keresztábra elemzés segítségével végeztem két változó összehasonlításának segítségével:

- Vallásosnak tartja magát?
- Milyen elvárásai vannak az ideális társtól vallásosság kérdésében?

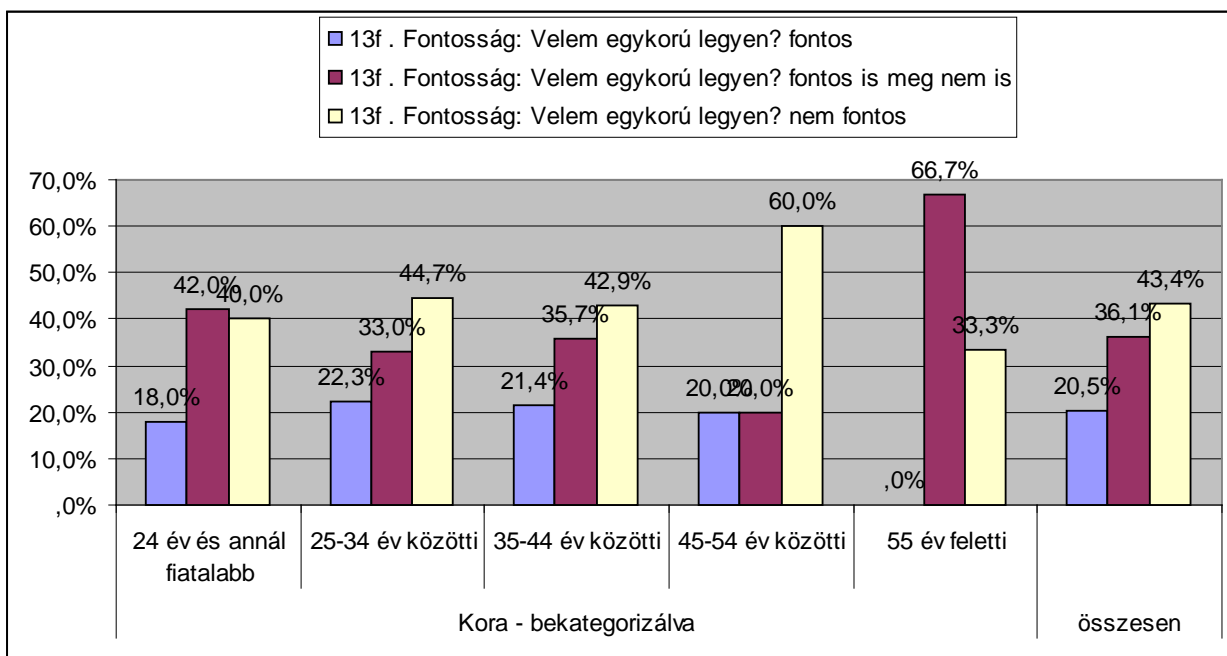
1.ábra: Vallásosság kérdése a párválasztásban, a szerint, hogyan vélekedtek saját vallásosságukról

A vallás esetén egyértelműen közepesen gyenge (a Cramer V értéke 0,331 volt), de szignifikáns kapcsolat mutatkozott a megkérdezett vallásossága, és a társkeresés során a vallással szemben támasztott elvárásaik tekintetében. A megkérdezettek 85,6%-a szerint a leendő partner vallásossága nem fontos kérdés. A vallásos válaszadók 59,3%-a is így nyilatkozott. Ezáltal hipotézisnek ez a része, igaznak bizonyult, azaz vallási homogámiára való törekvés kismértékű az internetes társskeresők párválasztási elvárásaiban is. (További adatok: Melléklet/2. táblázat.)

Életkor homogenitás vizsgálatára a következő két változót hasonlítottam össze keresztábra elemzéssel:

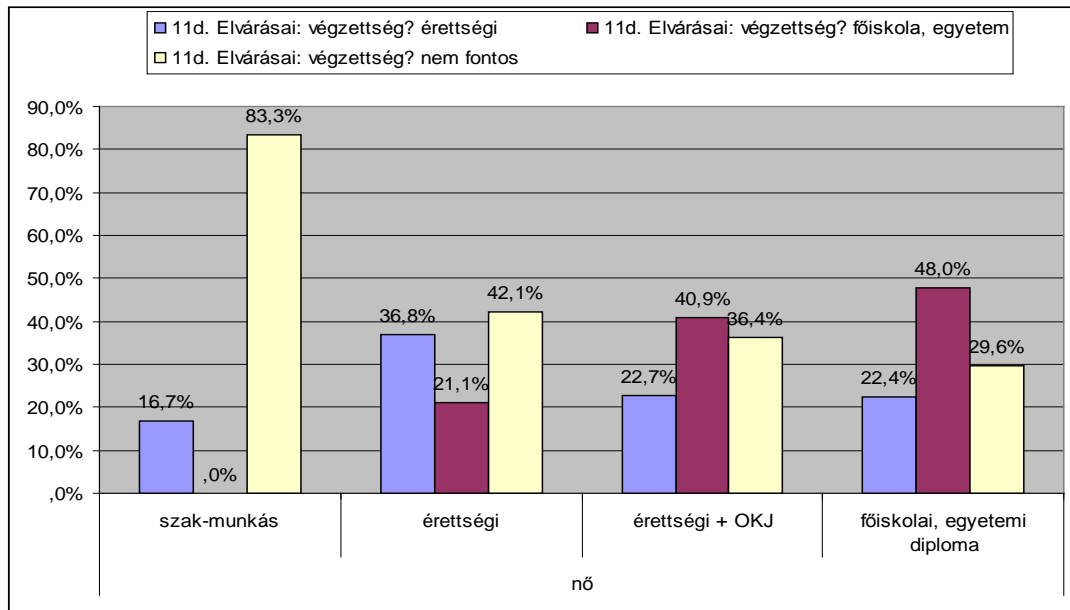
- A megkérdezett kora, korcsoportként kategorizálva.
- Ha interneten keres társat, mely állítások fontosak számára: Velem egykorú legyen az illető.

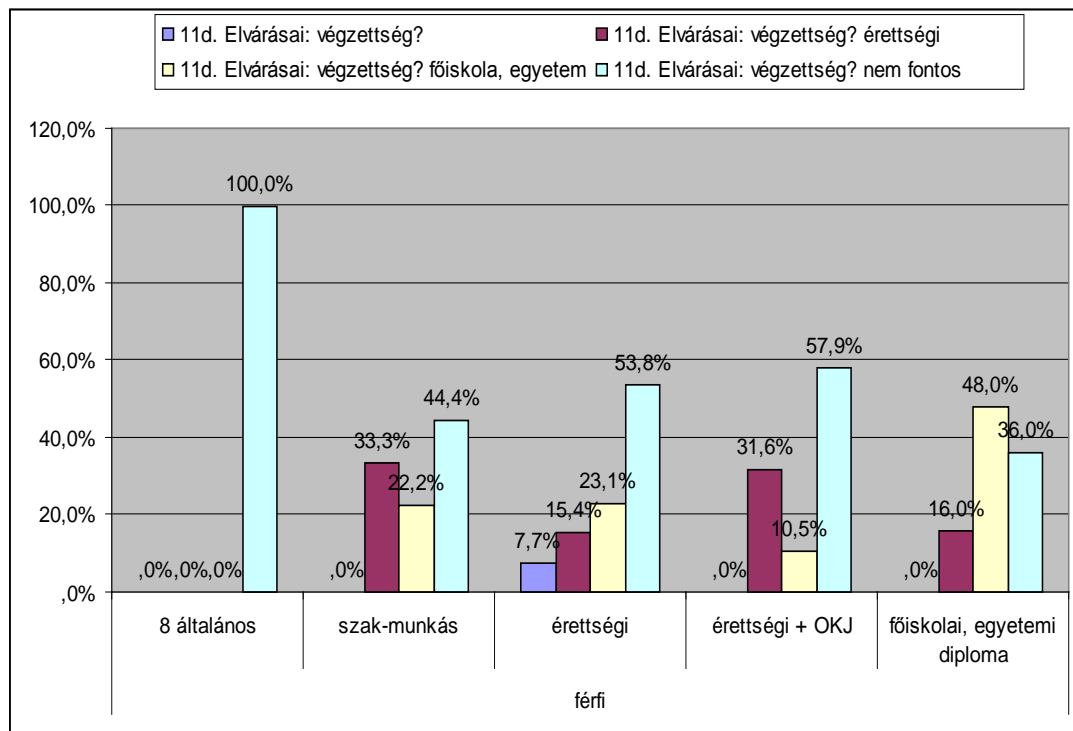
2. ábra: Fontos, vagy sem a hasonló életkor a párválasztásban?

Ez alapján a keresztábra nem mutatott szignifikánsnak mondható különbséget arra vonatkozóan, hogy az életkor befolyásolja-e a párválasztásban a válaszadókat. A válaszadók 20,5%-ának volt fontos, 36,1%-ának csak részben és 43,4%-ának egyáltalán nem fontos az életkor a párválasztási döntésében. Ezért az életkor magas mérési szintű változóját is megvizsgáltam az leendő társ életkorával támasztott elvárás változójával. Ezt az állításomat alátámasztotta a szórás-elemzésre vonatkozó homogenitás teszt, ahol a szórások között nem volt szignifikáns különbség továbbá az Anova teszt sem bizonyult szignifikánsnak az átlagok várható értékre vonatkozóan. Bár a 45-55 év közötti korcsoport eltérés mutat ebben a kérdésben (60% számára nem fontos a leendő társ életkora), de az összefüggés nem szignifikáns. Ez alapján azt mondhatom, hogy az internetes társkeresés esetén a homogámiára való törekvés nem bizonyítható egyértelműen a partner életkorával való elvárásokkal szemben, ám nagy valószínűséggel kicsi a mértéke. (További adatok: Melléklet/3. táblázat.)

Végzettség szerinti homogámia vizsgálatához a válaszadók végzettségét és a leendő társal szemben támasztott végzettséget hasonlítottam össze.

3a. ábra: Végzettség szerinti homogámia vizsgálata női a válaszadók végzettsége és a leendő társ végzettségével szemben támasztott elvárások alapján

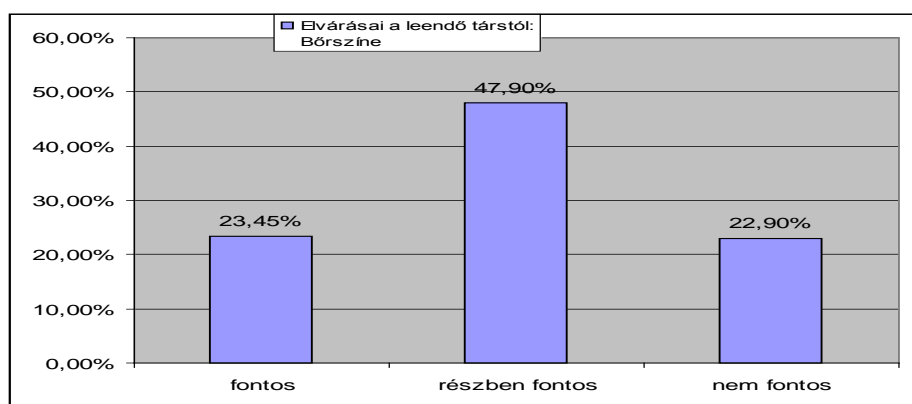

3b. ábra: Végzettség szerinti homogámia vizsgálata a férfi válaszadók végzettsége és leendő társuk végzettségével szemben támasztott elvárások alapján

A végzettség szerinti homogámia magas aránya nem mutatható ki az internetes társkeresők elvárásaiban. A keresztábla alapján gyenge, de szignifikáns eltérés mutatkozik a megkérdezett iskolai végzettsége és leendő társának végzettségével szemben. A szakmunkások elvárásai között szerepel az is, hogy a leendő társnak legalább érettségije legyen, az érettségizettek elvárják, hogy partnerüknek legyen érettségije, de inkább diplomája már. Itt közepes homogámia mutatható ki. A diplomázott válaszadók majdnem háromnegyede (60,7%) viszont elvárja, hogy társa is diplomával rendelkezzen. Ez utóbbi adat, már magas homogámiára vall a diplomások részéről. Közömbösséget mutatnak viszont ezzel szemben az alacsony iskolai végzettségű válaszadók és a szakmunkások 60%-ának is mindegy az, hogy a partnerének milyen végzettsége van.

Ezután, megnéztem nemek szerinti bontás, hogy hogyan milyen elvárásaik vannak a különböző iskolai végzettséggel rendelkezők, a leendő társuk iskolai végzettségével szemben. A nők estén közepesen gyenge (a Cramer V értéke 0,340), de szignifikáns különbség mutatkozott végzettségük és a társ végzettségének elvárásaival szemben. Az érettségizett nők 36,8%-a elvárja, hogy társának is legyen érettségije, 21,1%-a pedig diplomás társat szeretne és 41,2 százalék számára mindegy, hogy milyen leendő társ végzettsége. A férfiak körében ugyanezen szempontokat vizsgálva, nem találtam szignifikáns különbséget. Az érettségizettek több mint felének (53,8%) nem fontos a leendő társ iskola végzettsége, 15,4-uk várja el az érettségit, 23,1%-uk a diplomát és 7,7%-uk megelégszik a 8 általános végzettséggel is. Ez a már említett nőekkel szembeni iskolai végzettség másodlagos szerepének tudható be. Ez alapján azt tudom megállapítani, hogy feltételezésem, nem igaz, az interneten való társkeresés esetén közepes mértékű a homogámia elvárása a válaszadóimnak, a leendő társ végzettségével szemben. (További adatok: Melléklet/4-5 és 7. táblázat)

9.3. H2: Befolyásoló tényező-e a párválasztásban a leendő társ bőrszíne?

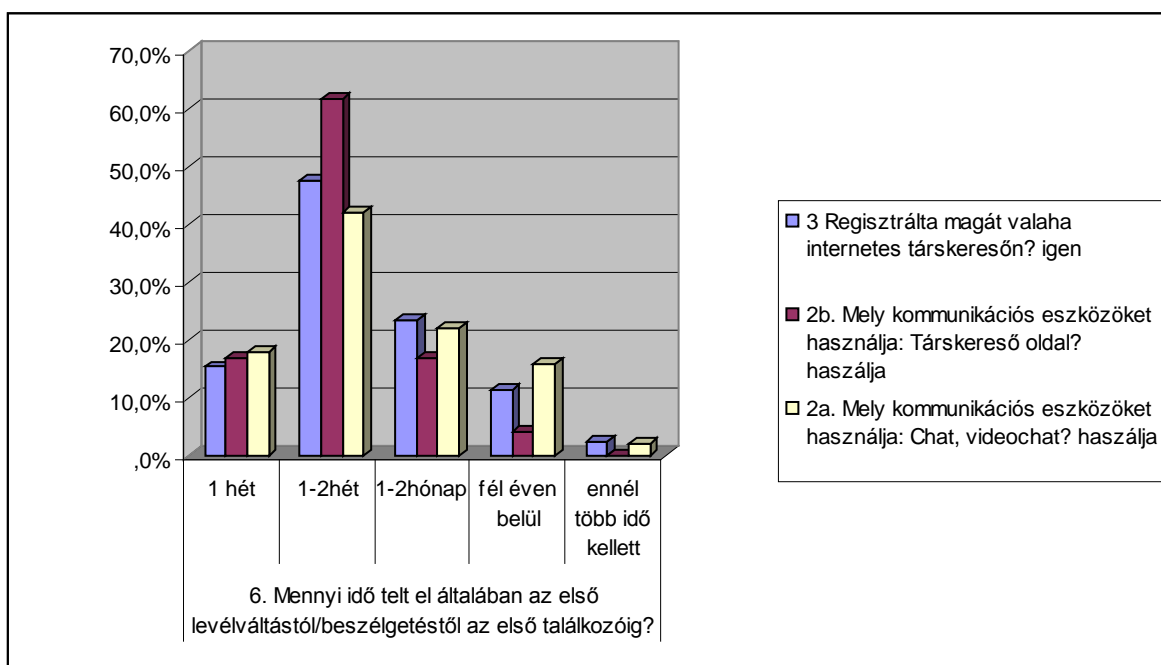

4.ábra: Fontos, vagy sem a leendő társ bőrszíne?

A hipotézis vizsgálatára keresztábra elemzést végeztem, és a leendő társ borszínével szemben támasztott elvárás összehasonlítottam, minden demográfiai változóval.¹⁴⁷ Minden esetben azt tapasztaltam, hogy nem mutatható ki szignifikáns eltérés borszín elvárásban és az adott demográfiai változók között. Egyöntetűen minden esetben a következő megoszláshoz hasonló arányban domináltak a válaszkategóriák: 23,45%-nak fontos, 47,9%-nak részben fontos és 22,9% számára nem fontos a leendő társ borszíné. Így arra következtetésre jutottam, hogy feltételezésem igaz, amely szerint a társkeresésben számít, hogy milyen etnikumú társat választunk.

9.4. H3: Melyik ismerkedési mód esetén történik meg előbb a személyes találkozó, a chat-es vagy az internetes társkeresés esetén?

A két változó vizsgálatára először megnéztem keresztábrában Khi-négyzet teszt segítségével, hogy rendszeres chat felhasználók, vagy a rendszeres társkereső felhasználók milyen választ adtak arra kérdésre, hogy mennyi idő telt el az első levélváltástól/beszélgetéstől az első találkozóiig.

5.ábra: Mennyi idő telt az első levélváltástól, az első találkozóiig, a rendszeres chat felhasználók, a rendszeres társkereső felhasználók és a valaha társkeresőn regisztráltak esetében.

¹⁴⁷ Ezek a demográfiai változók a következők voltak: válaszadó neme, végzettsége, szexuális beállítottsága, munkahelyi beosztása, korcsoportja és vallásosnak tartja-e magát.

A chat oldalakon beszélgető és ismerkedő emberek és az interneten megismert személlyel való első találkozás között nem volt szignifikáns különbség kimutatható. 18%-uk már első héten találkozott beszélgető partnerével. A társkereső szolgáltatást használóknak és az első találkozás között már szignifikáns eltérés volt tapasztalható, 17%-uk szintén az első héten már találkozott egy az internet segítségével megismert partnerrel. A következő két héten belül viszont mind az rendszeres internetes társkeresők és mind az egykori regisztráltak lényegesebb magas arányban találkoztak levelező partnerükkel, mint a chat felhasználók. A rendszeresen társkereső szolgáltatást használók 61,7%-a és a valaha regisztrált társkeresőn válaszadóinak 47,6%-a. A chat-es szolgáltatást rendszeresen használóknak esetén ez az arány csak 42% volt. Ezáltal a hipotézisem állítása nem igaz, mely szerint a chat-et használók körében gyorsabb történt meg az első találkozás, mint az internetes társkeresést valaha, vagy most is használók esetén.

9.5 H4: A barátok száma vajon hatással van-e a párkeresésben való boldogulásunkkal?

A vizsgált hipotézis ellenőrzésére a barátok számát homogenitás tesztekkel vizsgáltam, a következő kérdésekkel összevetve:

- a. Mennyire jellemző önre a következő állítás?
  - Gátlásos vagyok.
  - Életvitelem miatt csak az interneten tudok magamnak párt keresni.
  - Nem vagyok kibékülve magammal.
  - Félek a magánytól.
  - Néha úgy érzem, túl magas mércét állítottam fel az ideális társsal szemben
- b. Jelenleg van-e párja?

A „*Mennyire jellemző...*” kérdésekre három válaszadási,¹⁴⁸ és egy megtagadási lehetőséget kínáltam fel. Ahogy, azt vártam és más kutatások is leírták, valóban a nők kevesebb barátot jelöltek meg (7,5-t) kérdőívemben átlagosan, mint a férfiak (15,2-t). Ezért homogenitás vizsgálatokat végeztem a szórásra és az átlagok várható értékére vonatkozóan, amelyet a következő példa alapján szeretnék bemutatni. Vegyük például a gátlásosság és barátok száma estét, ahol a következő eredményeket kaptam, az átlag barátok számára, először a nők esetén:

---

¹⁴⁸ A három válaszadási lehetőség: nem jellemző rám; jellemző is, meg nem is és jellemző rám kategóriákból állt.

- Jellemző rám: 7,08 átlag barátság
- Jellemző is meg nem is: 7,92 átlag barátság
- Nem jellemző rám: 7,38 átlag barátság
- Összesen: 7,52 átlag barátság

Férfiak esetén:

- Jellemző rám: 22,15 átlag barátság
- Jellemző is meg nem is: 10,03 átlag barátság
- Nem jellemző rám: 15,17 átlag barátság
- Összesen: 15,26 átlag barátság.

Ennek következményeként a T-próba a várható értékekre vonatkozóan csak a férfiak esetében volt szignifikáns, de Brown-Welch teszt az átlagok várható értékére vonatkozóan már nem mutattak eltérést. Minden más esetben is elmondható, hogy T-próba elvéte mutatott szignifikáns kapcsolatot, de a további Anova próba, illetve Brown és Welch tesztek esetén az összes párosításban nem volt található szignifikáns eltérés az átlagok várható értékére vonatkozóan. Ennek következtében a hipotézisem feltevése, miszerint a nők estén több, a férfiak esetén kevesebb barát mellett a párkeresésben való boldogulás rosszabb, nem volt igaz.

10. Általános statisztikák

Ebben a fejezetben, teljes képet szeretnék adni a kérdőívem kérdéseire adott válaszokról, azok megoszlásáról és demográfiával kapcsolatos kérdésekkel való összehasonlításuk eredményeiről. Ezek a demográfiai kérdések a következők voltak:

- Válaszadó neme
- Végzettsége
- Szexuális beállítottsága
- Munkahelyi beosztása
- Vallásosnak tartja-e magát
- Korcsoportja

A fejezetben az alapsokasságra jellemző minden statisztikát keresztábra elemzéssel vizsgáltam (ahol erre külön nem térek ki), amelynek szignifikancia vizsgálatát a Khi négyzet próbával teszteltem. A kapcsolat erősségét a Crammer féle V mérőszámmal vizsgáltam, és végül a Persons féle korrigált reziduális értékére hivatkozva döntöttem el, hogy az így kapott eredmény szignifikánsnak mondható-e vagy sem, az adott válaszkategóriák mentén.

10.1. Általában hol szeretnek ismerkedni az internet felhasználók?

A megkérdezettek leginkább a baráti körükben szeretnek párválasztás céljából ismerkedni. A megkérdezettek 61%-a jelölte meg ezt a lehetőséget. Ezután következik az internet 49%-kal, a szórakozóhelyeken való ismerkedés 45%-kal és végül 34%-kal az iskola és munkahelyi ismerkedés.

10.1.1. Foglalkozási státus szerinti bontásban

Kíváncsi voltam arra is, hogy a diákok és munkavállalók között van-e különbség a párválasztás helyszíne között. Az iskola és munkahely kategória tekintetében nem tapasztalható szignifikáns eltérés. Itt valószínűleg érvényesülhet mindkét helyszínen a „házi nyúlra nem lövünk” esete. A baráti körben való ismerkedés mindkét státusban azonos mértékben 61%-ban népszerű. A keresztábra az első eltérést a szórakozóhelyen való ismerkedésnél mutatta. Itt gyenge kapcsolat mutatkozik aszerint, hogy valaki dolgozik, vagy tanul még. A dolgozók 42,5%-a, míg a tanuló státusú válaszadóim 59%-a szeret így ismerkedni. Az internetes ismerkedés esetén, bár az ered-

mények nem szignifikánsak, de ez a fajta ismerkedés a dolgozó státusúak körében volt népszerűbb. 53,8%-uk ismerkedik így is, míg a diákoknak 38,5%-a.

10.1.2. Nemek szerinti bontás

Ezek az eredmények arra sarkalltak, hogy megnézzem, vajon találunk-e különbséget a nemek szerinti bontásban. Az internetes ismerkedés kivételével minden ismerkedés esetén a már említett arányban szeretnek ismerkedni a megkérdezettek. Az interneten való párválasztásnál közepesen gyenge eltérést mutatott a keresztábla. Amíg a férfiak 68,1%-a szeret neten is ismerkedni, addig a nőknek 35,7%-a. Ha foglalkozási státus szerint nézzük a nemek arányát az interneten való ismerkedésnél hasonló eredményt kapunk a dolgozó válaszadók köréből: a nők 40,9%-a a férfiak 70,6%-a. A kevés inaktív válaszadók között még nagyobb ez az eltérés, és közepesen erős kapcsolat mutatkozik megkérdezett státusa, neme és ismerkedési hajlandósága között. Amíg a férfiaknak a 75%-a szeret ismerkedni a neten, addig a nőknek csak 14,3%-a. A diákok között pedig továbbra is alacsonyabb az internetes ismerkedés népszerűsége, a lányok 28%-a a fiúknak 57,1%-a ismerkedik így a hétköznapi életben.

A dolgozói státusúakat szétbontva, a fizikai munkás, alkalmazott, vezető beosztású és értelmiségi státusra a következő megállapításokat lehet tenni párválasztás esetén: a munkahelyén nagy valószínűséggel a fizikai alkalmazott nem fog ismerkedni ezt mindenki beláthatja, nagy valószínűséggel a szakmájából eredő azonos nemű kollégák miatt. A többi esetekben pedig nem találtam eltérést párkeresés helyszíne és foglalkozási státus között.

10.1.3. Vallásosság szerinti bontásban

Vallás és párkapcsolat terén egyedül az iskola és munkahelyi párkeresésnél volt kimutatható szignifikáns különbség. A maga módján vallásos válaszadók jóval alacsonyabb, 23,9%-os arányban szeretnek párt keresni maguknak ezen a terepen, míg a vallásosak 48,1%-a a nem vallásosoknak pedig 37%-a. Meglepetésemre az internetes társkeresés módszerét mindegyik esetben a válaszadók fele használja. Ha még tovább bontjuk a párválasztás/ismerkedés és vallás kapcsolatát nemek szerinti viszonyra, a következőt állapíthatjuk meg az iskola/munkahely, mint ismerkedési helyszínre: a vallásos nők azok, akik inkább szeretnek munkahelyükön ismerkedni. 61,5%-uk, míg a férfiaknak csak 35,7%-a gondolja így. Hozzá kell tennem azt is, hogy a statisztika eredményei nem mutatnak szignifikáns különbséget ez esetben.

Dolgozói és tanulói státus szerint is megnézttem, találunk-e különbséget az ismerkedési helyszín és vallásosság között. Közepesen erős kapcsolat volt kimutatható a diákoknál 93%-os

szignifikancia szinten vallásosság és szórakozó helyen való ismerkedés között. A vallásos diákoknak csak a 33,3%-a szeret így párt keresni magának, a maga módján vallásosoknak már az 53,3%-a és a nem vallásosoknak 80%-a. Minden más esetben a vélemények között nagyjából összhang volt és nem találtam szignifikáns eltérést.

10.1.4. Szexuális beállítottság szerinti bontásban

Szexuális beállítottság szerint a baráti körben való ismerkedésnél találtam szignifikáns eltérést, ami valószínű nem véletlen. Míg a heteroszexuálisok 68,8%-a, addig homoszexuális/leszbikusoknak a 27,8%-a és a biszexuálisok 12,5%-a szokott baráti körben is ismerkedni párválasztás céljából. Ennek fordítottja mutatkozik az internetes társkeresésnél. A bi- és homoszexuálisok körében, mivel valószínűleg ez igazából az egyetlen olyan hely, ahol ismerkedni tudnak nyugodt körülmények között, kiemelkedően magas arányban – a biszexuálisok 75%-a a homoszexuálisok 88,9%-a használja rendszeresen, a heteroszexuálisoknak pedig csak a 42,6%-a.

10.2. Mely kommunikációs eszközök a legnépszerűbbek az internetes kapcsolattartásra?

A rendszeresen használt internetes kommunikációs programok népszerűsége a következő sorrendben: 28%-a a válaszadóknak rendszeresen használ még most is internetes társkeresőt, 35%-a használ chat/video-chatet, 64%-a e-mailezik, 71% használja a már említett messenger programokat,¹⁴⁹ és 87%-uk tagja valamilyen közösségi portálnak.¹⁵⁰

10.2.1.Nemek szerinti bontásban

Az első érdekes szignifikáns eltérést a chat-elés esetén lehet megfigyelni. A nők nem annyira hívei, mint a férfiak. A válaszadó neme és chat-elési szokása között, közepesen gyenge kapcsolat van. A nőknek csak 24,5%-a használja rendszeresen, míg a férfiak 49,5%-a. A társkereső oldalaknál, bár szignifikánsan nem mutatható ki, de a férfiak 34,8%-a a nők 24,5%-a használja rendszeresen. Ez az arány is alátámasztja a férfiak fölényét a társkereső oldalakon. Minden más esetben nagyjából a két nem azonos mértékben használja ezeket az szolgáltatásokat. Kiemelhető még a közösségi portálok esete is, amelyet a hölgyek 90,8%-a, a férfiaknak pedig 81,2%-a használ.

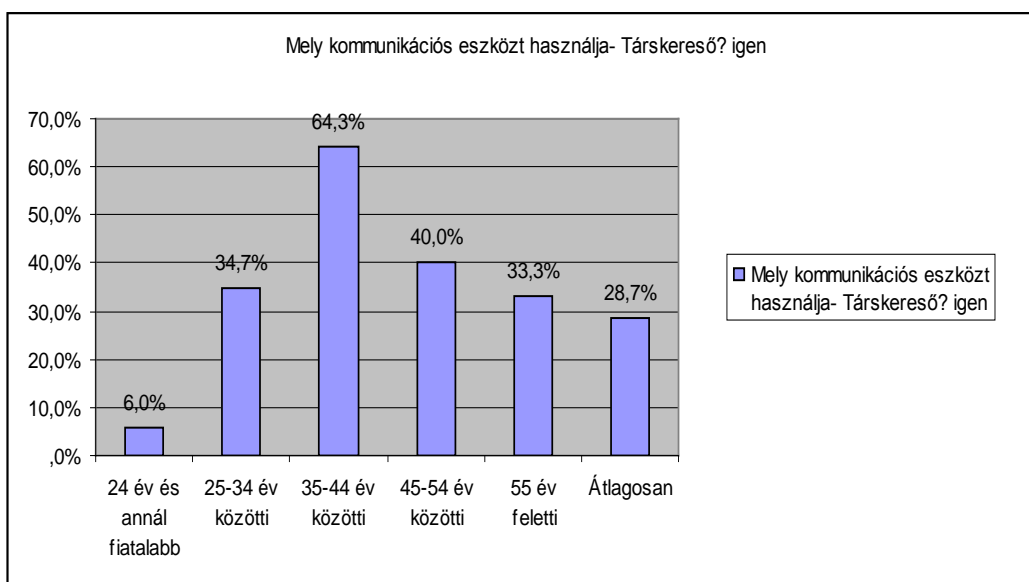
¹⁴⁹ Messenger programok (Msn, Skype, Yahoo): Azok a programok, amelyek segítségével barátainkkal rendszeresen tudunk beszélni, ha azok elérhetőek és azonnali üzenet váltást, videohívást és webkamerás élő kapcsolatot tesznek lehetővé.

¹⁵⁰ Közösségi portál: Ahol barátainkat egy helyen gyűjthetjük. Ilyen internetes oldalak a www.iwiw.hu vagy www.facebook.com

10.2.2 Foglalkozási státus szerinti bontásban

A dolgozók és tanulók között először a társkereső oldal rendszeres használatában van gyenge szignifikáns eltérés. A rendszeres felhasználók közül a dolgozóknak 35,9%-a használja, míg a tanulóknak csak 12,8%-a. Minden más kommunikációs eszközt nagyjából hasonló arányban használnak. Ha a válaszadók nemét függőváltozóként alkalmazzuk, az első érdekes különbség a társkereső oldalak használatában található a nőknél. A diákoknak csak a 8%-a, míg a dolgozó nőknek már 33,3%-a használja rendszeresen. A következő érdekes eset a közösségi portálok esetén a férfiak aktivitása. A tanuló fiatalok közül mindenki használja valamelyiket, míg a dolgozó válaszadóknak csak 76,5%-a. Gyenge szignifikáns kapcsolatot lehet kimutatni mindkét esetben.

10.2.3 Megkérdezett kora szerinti bontásban

A társkereső szolgáltatások esetén a 25-34 és 35-44 éves korosztály aktívabb a többi csoporthoz képest. Közepesen erős szignifikáns eltérés mutatható ki itt. A 25 év alatti korosztálynak csak a 6%-a használja, ezt a diákok kapcsán már említettem is. A 25-34 év közötti korosztály hozzájuk képest jóval nagyobb arányban, 34,7%-a használja, ezután a legaktívabb tábor a 35-44 éveseké, akiknek 64,3%-a rendszeresen regisztrált valamelyik társkereső portálon. 45-55 év közöttieknek már csak a 40%-a és az 55 év feletteknek a 33,3%-a használja. A chat-esek bázisát a 34-54 év közötti két korcsoport adja és a gyenge szignifikáns eltérés is ezt igazolja. 35-44 év közötti korosztály 64,3%-a, míg a 45-55 év közöttiek 80%-a használja a chatet. Minden más korosz-

tály pedig 30% körüli arányban chat-el. A közösségi portálok használatát illetően 45-55 éves korosztálytól felfelé közepesen gyenge eltérést tapasztalható. Átlagos 87%-hoz képest csak 20%-uk használja ezeket az oldalakat.

10.3. Regisztrált társkeresőkről

A társkereső oldalt rendszeresen használókról már esett szó, de vajon az internetezők hány százaléka volt már regisztrált? Átlagosan 77%-uk már kipróbálta élete során, a nők 73,5%-a a férfiaknak pedig 82,6%-a. Amit érdemes még megjegyezni: gyenge szignifikáns eltérést találtam foglalkozási státus és regisztráció között, itt nem csak arról van szó, hogy a mintában a legtöbben az alkalmazottak vannak, hanem arról is, hogy ebben a foglalkozási státusban szignifikánsan nagyobb arányban próbálták már ki a netes társkereső szolgáltatásokat – 85,4%-uk és ehhez képest inaktívaknak csak a 45,5%-a.

10.3.1 Milyen céllal regisztráltak?

A megkérdezettek 66,9%-a leginkább társat keresett magának az internetes regisztrációja során. Ha az adott kérdésre több válaszkategória megjelölését is megengedtem volna, akkor elképzelhetőnek tartom, hogy a többi kategóriára adott válaszok is magasabbak lettek volna. A válaszadók 15%-a a barátot, 10,2%-a szexpartnert, és 7,9%-a szabadidő eltöltésére vagy utazásra kereset társat. Miért is gondolom a többi válaszkategória alul reprezentáltságát? Erre a választ következő fejezetemben adom meg.

10.3.1.1. A nemek szerinti bontásban

Közepesen erős szignifikáns különbséget találtam a megkérdezett neme és szexpartner keresés céljából történő társkeresésnél. Míg a válaszadó hölgyek, valószínűleg nem emiatt regisztráltak az internetre, ezért csak 2,9%-uk regisztrált kifejezetten csak a testi örömszerzés céljából társkereső portálra, addig a férfiaknak a 19,3%-a. Hogy relevánsak-e az előbb említett százalékok, megnéztem egy kifejezetten ilyen témájú oldal regisztrált felhasználóinak összetételét.¹⁵¹ Elképesztő adatokat találtam. A regisztráltaknak 1,37%-a párjával együtt keres szexpartnert, csak 1,74%-a a felhasználóknak nő és 96,89%-a férfi. 116472 felhasználója volt az oldalnak ezen a napon. Vajon van értelme így szexpartnert keresni? Az biztos, hogy a nők nem nagyon keresnek

---

¹⁵¹ Forrás: www.szexneked.hu 2010. november 2.-ei adat.

szexpartnert nyilvánosan illetve meg merem kockáztatni, Benedek Sz.-re hivatkozva,¹⁵² hogy ezeknek a hölgyeknek a nagy része prostituáltként van jelen ezeken az oldalakon.

10.3.1.2. Korcsoport szerinti bontásban

Szignifikánsan nem, de minden korcsoporttól eltérő viselkedést mutat a 35-44 év közöttieké. Ha regisztrálnak egy társkereső oldalra, akkor lényegesen kisebb mértékben keresnek párt a többi korcsoporthoz mérten. Csak a 41,7%-uk, míg a többi korcsoportban szereplő válaszadóknak 66%-a. Ennek a csökkenésnek a mértéke, a szexpartnert keresők táborának arányát növeli. A válaszadók 7,9%-os arányához képest ennek a korosztálynak a 33%-a keresett kifejezetten szexpartnert, és amint már erről írtam is, ez ennek a korosztálynak a férfi tagjait jelenti. Ezért megnéztem, mit találunk akkor, ha függőváltozóként bevonjuk a vizsgálatba az illető nemét is. Ez esetben bár az eltérés továbbra sem szignifikáns, de a férfiaknak a fele keresett ebben a korcsoportban a válaszadóim közül szexpartnert az interneten. A további választ erre a kérdésre a következő vizsgálat adta meg, ahol válaszadók szexuális beállítottságát is bevonam az elemzésbe. E szerint az illető szexuális beállítottságának is szerepe van a szexpartner keresők közötti eltérésben. Amíg a heteroszexuális válaszadóknak csak 11,8%-ka keresett magának szexpartnert a világhálón, addig a biszexuális válaszadóknak a fele, és a homoszexuálisoknak a 23,5%-ka. Úgy vélem érdemes volna ezt, nagyobb mintán is megnézni.

10.3.1.3. Találkozott-e már személyesen interneten megismert személlyel?

87%-a a válaszadóknak már találkozott. Tovább bontva nemek szerint a kérdést, azt mondhatjuk, hogy a férfiak kis mértékben, de szignifikánsan nagyobb arányban találkoztak az életben is egy interneten megismert személlyel, mint a nők. Amíg a nőknek csak a 79,6%-a addig a férfiaknak a 97,1%-a. Azaz a férfiak esetében csaknem mindig sorkerült személyes találkozóra is.

Az első találkozásra a válaszadók 16,6%-ának csak egy hetet kellett várni, de a többség is egy-két héten belül találkozott (42,8%) az interneten megismert személlyel. 1-2 hónapba is bele telt néhány embernek a találkozás (22,8%), nagyjából fél évet kellett várni a válaszadók 14,5%-ának és féléven túlra is nyúlt az ismerkedés a válaszadók 3,4%-a esetén. A férfiak negyedének szignifikánsan csak 1 hetet kellett várnia, az első találkozóra. A nőknek csak 9%-a mert egy héten belül találkozni, 50%-uk 1-2 hetet várt azért a személyes találkozóval.

---

¹⁵² Benedek Sz. 2004

Az virtuális szerelemből a válaszadók 62,1%-ának alakult ki párkapcsolata később. Egy-negyedüknek (26,4%) körülbelül fél évig tartott, 14,9%-uk 1 évig, 18,4%-uk 1-2 évig, 9,2%-uk 3-5 évig, és 5,7%-uk ennél tovább is. A megkérdezettek 25,3%-a jelenleg olyan párkapcsolatban él, ahol párját az internet segítségével ismerte meg.

10.4. Milyen elvárásaink vannak az ideális társtól?

Fontosnak tartottam megkérdezni kérdőívemben, azon attitűdöket, amelyek minden párválasztásnál elsődleges szerepet játszanak a kiválasztási folyamat szempontjából. Ilyen elsősorban a végzettség, a felekezeti és az egzisztencia. Mivel hipotéziseim a végzettség, felekezeti és bőrszín kérdésével már foglalkoztak ezért külön ezeket nem tárgyalom.

Továbbá szerettem volna tudni, hogy külső, azaz a fizikai tulajdonságok, milyen másodlagos szerepet játszanak az ideális társ kiválasztásánál. Létezik-e a nők és férfiak számára egy a fizikai jellemzők alapján leírható női és férfi ideál kép. Kitérek továbbá a káros szenvedélyek elfogadottságra is.

10.4.1. Egzisztencia hatása a párválasztásra

Részben fontos tényező, hogy kinek mi van a pénztárcájában: a válaszadók 65,3%-nak nem teljesen mindegy, 25,7% nem fontos és 9%-nak fontos kérdés. Nemek szerinti bontásban gyenge szignifikáns eltérést mutatkozik. A nők 12,2%-ának fontos, míg a férfiak 34,8%-ának egyáltalán nem fontos.

10.4.2. Másodlagos fontosságú tényezők a párválasztásban

Kíváncsi voltam arra, is hogy káros szenvedélyek, testékszerek és tetoválások, illetve a csillagjegyek mennyire befolyásoló tényezők a párválasztásukban.

10.4.2.1. Káros szenvedélyek, tetoválás és piercing

A dohányzás a válaszadók 24%-ának nemtől függetlenül nem fontos, 32,9%-uk nem tolerálja, 25,1%-a szerint dohányozhat, és 18%-uk csak a mértéktartóan dohányzó partnert tűri el. Az italfogyasztásban 77,2%-uk csak mértékkel engedélyezi, 3%-uk abszolút elutasítja, és 19,2%-uk döntését nem befolyásolja. Tetoválás, vagy piercing kérdésében 22,8%-uk csak nem feltűnő helyen engedélyezi, 37,1%-uk engedi, 26,3%-uk számára közömbös kérdés, és 13,2% ellenzi, hogy legyen a partnerének (testén). A leendő társ csillagjegye 82% számára részben fontos, 17,4%-a szerint nem fontos és 0,6%-a számára fontos tényező.

10.4.2.2. Fizikai tulajdonságok

A megkérdezettek 61,1%-ának a számára az átlagos testalkat a megfelelő, 32,3%-a sportos testalkatot kedveli, 4,8%-a telt/molett alkatot részesíti előnyben, és 1,8%-a soványt. A partner szeme színe iránt közömbösnek tünnek a válaszadók (73,1%), de ha már megkérdezik, akkor a kék szín a legszimpatikusabb (12,6%) számukra. A haj színe is kétharmad arányban közömböséget mutat, és a haj hossza sem fontos tényező a válaszadók felének. A férfiak természetesen a hosszú haját preferálják a társuktól, a nők a rövidet. Ez alapján a nők az átlagos testalkatú, kék szemű, rövid, sötétbarna hajú férfiakat kedvelik leginkább, a férfiak pedig az átlagos testalkatú, kék szemű, hosszú szőke, vagy vörös hajú hölgyeket.

10.4.2.3. Tallózás az internetes profilok között

A válaszadók 86,2%-a szeret tisztában lenni, hogy aki szimpatikus számára, annak mi a családi állapota, ezért fontosnak tartja, hogy azt fel legyen tüntetve a profiloldalán. 82%-uk fontosnak tartja azt is, hogy az illetőről legyen egy fotó is feltüntetve. A fizikai távolságot 42,5%-a fontosnak tartja, 43,7%-a pedig kevésbé fontosnak a megkérdezettek. A korcsoport szerinti bontásban a 24 év alatti válaszadók számára szignifikánsan fontosabb (58%) a fizikai távolság, mint a többi korcsoportban, sőt a 45 évnél idősebb korcsoportokban már senki nem jelölte. A közös érdeklődési kör a válaszadók 58%-a számára fontos. A korbéli hasonlóságot a válaszadók 43,1%-a közömbösnek vélte, 35,9%-uk számára kevésbé fontos, és csak 20,4%-uknak fontos.

10.5. Helyzetjelentés párkapcsolatokról

A megkérdezettek 77%-ának egy párkapcsolata volt az elmúlt évben, 15,1%-ának egy sem, és szintén 15,1%-ának kettő. 10,8% az aránya azoknak, akiknek nem volt szexuális partnere az elmúlt évben, 46,4%-ának egy szexpartnere volt, 11,4%-ának kettő vagy három, 7,2%-ának pedig négy. A „Valaha megcsalta-e párját?” kérdésre 41,8%-a választolt igennel, ám arányaiban nézve nincs különbség nők és férfiak között. Vallás tekintetében viszont az önmegettartoztatás gyenge mértékű, de szignifikánsan kapcsolatban van a megcsalás kérdésével: Azok közül válaszadók közül, akik vallásosnak vallják magukat, az átlaghoz képest kisebb arányban (18,5%) csalták meg párjukat.

Jelenleg 66,5% az aránya a párkapcsolatban élő válaszadóknak. Nagyrészüket (23,6%), vagy 1-2 éves, vagy 5 évnél régebbi párkapcsolatban él. A megkérdezett párkapcsolatban élők közel 40%-a interneten ismerkedett meg jelenlegi párjával, majdnem 30%-a baráti társaságban,

22%-uk iskolában vagy munkahelyén, és csak 8%-a szórakozóhelyen. Heteroszexuális nők és férfiak esetében nincs szignifikáns különbség a házasság kötés szándékában. A nők 86%-a a férfiak 83%-a tervezi. Végzettség szempontjából viszont látható a különbség, mivel aki szakmunkás végzettséggel rendelkezik gyenge szignifikáns eltéréssel, de kisebb arányban tervezi (40%) a házasságot életében.

Mint azt már Kopp M.(2010) is említette, minden heteroszexuális ember tervezi, a gyermekvállalást, a válaszadók nemétől függetlenül átlagosan 94%-uk, még a homoszexuálisok 33%-a is szeretne gyereket. A családi állapot és gyermekvállalás tekintetében az, aki jelenleg nőtlen/hajadon gyenge, szignifikáns eltérést mutat a többi más párkapcsolati formában élő válaszadóimtól. Közülük csak 77,8%-uk szeretne gyereket, mivel nagy valószínűséggel előbb párkapcsolatban gondolkodnak és utána gyermek kérdésében. A megkérdezettek 56%-a két gyermeket, 24,3%-a hármat, 11%-a csak egyet, és 8%-a ennél többet is szeretne, nemétől függetlenül. A válásos válaszadók szignifikánsan egynél több gyermeket szeretnének, 45,8%-uk három, és 20,8%-uk pedig még ennél is több gyereket, míg a nem vallásosok az átlaghoz képest kevesebbet. 70,7%-uk megelégszik a reprodukcióhoz szükséges szint tartásához szükséges 2 gyerek nemzésével, 15,5%-uk akar csak három gyereket és 1,7%-uk ennél többet.

10.6 Vélekedések az internetes társkeresésről

8 állítást fogalmaztam meg a társkereséssel kapcsolatban, amelyekre a válaszadóknak három válaszkategóriával lehetett válaszolniuk: nem jellemző rám; jellemző is, meg nem is; jellemző rám.

	nem jellemző rám	jellemző is meg nem is	jellemző rám
Jó kalandnak tartom.	42,40%	30,30%	27,30%
Ki tudom szűrni azokat a felhasználókat, akik nem valós adatokat közölnek magukról.	55,30%	33,50%	11,20%
Máskor is használnám.	37,60%	28,50%	33,90%
Nélküle kevesebb esélyem volna a pártalálásra.	20,70%	21,30%	57,70%
Másnak is ajánlottam.	37,60%	24,20%	38,20%
Nem veszem túl komolyan.	46,60%	36,70%	16,90%
Csalódtam az internetes társkeresésben	19,00%	39,90%	41,10%
Kényelmes megoldásnak tartom	40,20%	39,00%	20,70%

1. táblázat: A válaszadók véleménye az internetes társkereséssel szemben

Az alábbi táblázaton kívül a következő eltérések mutatkoztak a nemek közötti bontásban vizsgálva:

1. Máskor is használnám: Gyenge szignifikáns eltérés volt tapasztalható. A férfiak közel fele újra regisztrálna alkalom adtán, a nők 41,8%-a viszont semmiképpen sem.
2. Nem veszem túl komolyan: Szintén gyenge szignifikáns eltérés volt tapasztalható ezen a téren. A férfiaknak csak a 33,8-a veszi félvállról az internetes társkeresést, a nők 55,1%-a
3. Kényelmes megoldásnak tartom: Erre az állításra vonatkozóan is gyenge szignifikáns eltérés volt tapasztalható. A férfiak számára sokkal kényelmesebb megoldásnak tűnik (50%), mint a nőknek (33%).

11. Összegzés

Dolgozatom lezárásaként szeretném levonni kutatásom végső következtetéseit, tanulságait, és az esetleges jövőbeni kutatásoknak perspektívát adni.

11.1 Végső következtetésem

Először a megcáfolt hipotéziseim összegzésével kezdeném, ezek közül is a chat-es és társkereső szolgáltatásokon való ismerkedéssel. Bebizonyosodott, hogy nem igaz, hogy a chat-es ismerkedést preferálók között gyorsabban történik meg az első találkozás. Téves volt feltételezésem, arra nézve, hogy a chat-en gyorsabban lehet ismerkedni az azonnali üzenetváltásnak köszönhetően. Ennek talán egyik oka az lehet, hogy a két fél a chat-en nem mindig találkozik, mert nem biztos, hogy szabadidejük megengedi, hogy leüljenek a számítógép elé és megvárják azt, amíg beszélgető partnerük is bejelentkezik a szolgáltatásba. Ellenben társkereső portálon való ismerkedés során a levélváltás folyamatos tud maradni, illetve, ha nem is azonnal reagálnak a felek a beérkező levélre, de a legtöbb társkereső szolgáltatás a regisztrációkor megadott e-mail címre értesítést küld számukra, ha új levelük érkezett. Ennek jövőbeni pontosabb vizsgálatok érdekmes megkérdezni, hogy az illető találkozott-e chat-en megismert személlyel is.

Szintén téves volt a feltételezésem a negyedik hipotézisem esetén. Itt azt vizsgáltam meg, hogy a barátok számának alakulása befolyásolja-e a társkeresésben való boldogulást. Ennek a feltételezésemnek az első fele igaznak bizonyult, mint azt az elméleti részben is írtam, hogy a nők valóban kevesebb barátszámot jelöltek meg a válaszaikban, mint a férfiak (nő:7,52/férfi:15,26). Az feltételezés második fele, miszerint a nők esetén az ennél nagyobb barátszám említése okoz sikertelenséget, a férfiak esetén pedig az ennél kisebb barát szám, tévesnek bizonyult, ezért hipotézisem állítása sem igaz.

Az első hipotézisem esetén kimutatható volt, hogy az életkor és vallás tekintetében valóban alacsony az azonosságra való törekvés. A hipotézis második részére vonatkozóan a magas homogámia csak az felsőfokú képesítést szerzett válaszadóinnál volt szignifikáns. A középfokú végzettséggel rendelkezők esetén már csak közepes mértékű, mivel a válaszadók fele közömbös maradt a kérdéssel szemben, az egynegyed-egynegyed válaszadói csoport vagy elegendőnek vélte a vele azonos végzettséget, vagy ennél magasabbat várt el. Az általános iskolát végzett válaszadók teljesen közömbösek voltak, és ahogyan a szakmunkás iskolát végzettnek a 60%-ka is. Eből eredően nem volt fontos számukra a leendő társ végzettsége. Ez alapján hoztam a döntést,

hogy csak az első két esetben volt igaz a feltevés a harmadik esetben csak részben a felsőfokú végzettségűek esetén.

Második hipotézisem esetén megbizonyosodhattam arról, hogy a válaszadók egynek kifejezetten számít a társkeresés során a leendő társ etnikuma, és majdnem felének közvetlenül. Az elmúlt években sokat romlott a más etnikumokhoz való hozzáállása a lakosságnak, részben ezt tartom egyik oknak az itt kapott eredményben

11.2. Kutatásom tanulságai

Kérdőívemmel kapcsolatban az elemzés során felmerült már bennem néhány kérdés, és nyilvánvalóvá vált egy-két hibája is. Az egyik ilyen eset, hogy bár terveim szerint a „Milyen céllal regisztrált az internetes társkereső portálon?” kérdésnél több válaszadási lehetőséget kellett volna biztosítanom, ám ezt egy „technikai malőr” miatt csak egy válaszadási lehetőséget biztosított a válaszadók számára. Részben ezért történt a szexuálispartnert keresőkre vonatkozó kiegészítő kutatásom, hogy megbizonyosodhassak arról, hogy valóban ennyire torz a nemek közötti eloszlás. Továbbá érdemes lett volna feltenni a kérdést, hogy jelenleg regisztráltak-e társkereső oldalon, és ha igen ebben az esetben milyen céllal keresnek partnert.

A hipotéziseim vizsgálatokor segítségemre lettek volna a következő kérdéskörök: szülők végzettsége, társ végzettsége, a megkérdezett és párja etnikuma, illetve jövedelme. Továbbá más válaszkategóriákkal kellett volna mérnem a leendő társ életkorával szembeni elvárásokat: egyidős, idősebb vagy fiatalabb.

11.3. Milyen további kutatási lehetőségek lehetnének a témában?

Mivel a téma igen újszerű, és gyakorlatilag érintetlen terep, számos új távlatot nyithat a kibertérben való vizsgálódásra. Lassan több mint egy évtizede léteznek ezek az oldalak, de a kutatások még csak most kezdenek kialakulni. Észrevehetően más, mint a hagyományos társközvetítő irodás társkeresési lehetőségek, és látszólag azon felhasználók pozitív válaszai is arra adnak okot, hogy mások is, ha nem feltétlen a valós élet kudarc élményei miatt, de szerencsét próbálnak. Nők és férfiak, párok szép szerivel akadnak, akik már éltek ezzel a lehetőséggel és elmondják tapasztalataikat a módszerrel kapcsolatban.

Fontosnak tartom azt is, hogy számos kérdésben lehetőség nyílik mind a három féle - valós életbeli ismerkedés, offline és online – módszerek összehasonlítására. A felgyorsult és megváltozott életünk következményeként számos általam sem vizsgált attitűd megváltozhatott a párválasztásban.

11.4. Zárszó

Habár már erre már a kutatás módszertani jellemzőinek fejezetében is kitértem, még egyszer megemlíteném, hogy a jelen dolgozat kutatási részében közölt statisztikai adatok nem reprezentatívak egyetlen társadalmi csoportra nézve sem. Igyekeztem kérdéseimmel és statisztikáimmal egy átfogó képet adni az internetes társkeresés általam fontosnak vélt kérdéseiről, lehetőleg megközelíteni annak az alappopulációra vonatkozó, valószínűsíthető jellemzőinek egy körvonalát.

Köszönetnyilvánítás

Itt szeretném megragadni az alkalmat, hogy megköszönjem minden kedves ismerősömnek, hogy bízottak a téma megírásában, hogy segítettek a kutatás megvalósításában, és a kérdőívet kitöltő 167 embernek, hogy válaszaival munkát adtak nekem, és általuk megvalósulhatott a kutatásom.

Irodalomjegyzék

BARÁTH József (2005) - Párkeresőben a hálón

168 óra online utolsó <http://www.168ora.hu/cikk.php?id=4170> letöltés 2010. szeptember 29. 2005. november 23.

BENEDEK Szabolcs (2004) – Netszerelem 2

Fordulópont, 2004. (6. évf.) 4. (26.) szám. 2004. 25-30. old.

BROOKS, David (2003) Love Internet Style.

New York Times, 2003. november 8.

(<http://www.nytimes.com/2003/11/08/opinion/08BROO.html?ex=1069218000&en=98829c3e99dcef1&ei=507> – utolsó letöltés: 2003. november 17.)

BUKODI Erzsébet (2001): Ki, mikor, kivel (nem) házasodik? A párkapcsolat-formálódás és a partnerszelekció változása az egyéni életútban és történeti időben (című Ph.D. értekezés tézisyűjteménye)

Budapest, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Szociológia

Ph.D. program. http://phd.okm.gov.hu/disszertaciok/tezisek/2002/tz_eredeti420.pdf utolsó letöltés: 2010. november 4.

BUKODI Erzsébet (2002): Ki kivel (nem) házasodik? - A partnerszelekciós minták változása az egyéni életútban és a történeti időben

Szociológia Szemle 2002/2. 2002. 28-58

BUKODI Erzsébet (2002): Házasság vagy élettársi kapcsolat: Ki mikor kit (nem) választ

Statisztikai szemle, 80. évfolyam, 2002. 3. szám, 2002. 227-251.

BUKODI Erzsébet (2004): Ki, mikor, kivel (nem) házasodik? – Párválasztás Magyarországon,

Századvég Kiadó – Andorka Rudolf Társadalomtudományi Társaság, Budapest. 2004.

BUKODI Erzsébet (2005): Partnerszelekció a házasságban és az élettársi kapcsolatokban

Demográfia, 2005. 48 évf. 2-3. 2005. 218-253.

CHEN, Chia-Ying (2005): Picking and Choosing: The Simulation of Sequential Mate Selection Process

University of Wisconsin-Madison, Department of Sociology -

<http://paa2006.princeton.edu/download.aspx?submissionId=61782> utolsó letöltés 2010. október 5. 2005.

CSEH-SZOMBATHY László (1991) A családi értékek változása és ennek hatása a családi funkciók alakulására

- Szerk: Utasi Ágnes – Társas kapcsolatok, Budapest, Gondolat kiadó 1991 9-21.
- DORMÁN Emese** (2005)– Társkeresés az interneten – Létezik-e virtuális szerelem?
[http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_02_nyar/04_tarskereses_utolsó letöltés 2010.](http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_02_nyar/04_tarskereses_utolso_letoltés_2010) október 5.
- F. LASSÚ Zsuzsa** (2004)– Barátok és barátnők – együtt és egymás ellen
Budapest, Akadémiai kiadó, 2004
- GYURIS Petra** (2009): Homogámia és/vagy szexuális imprinting a párválasztásban – Rivális párválasztási mechanizmusok tesztelése az evolúciós pszichológiában
Doktori (PH.D.) értekezés, Pécs, Pécsi Tudományegyetem Pszichológia Doktori Iskola – Evolúciós- és Kognitív Pszichológia Program. 2009
- HAMPLOVÁ, Daná** (2005): Educational Homogamy in Marriage and Cohabitation in Selected European Countries
International Sociological Association Research Committee 28 (RC28) on Social Stratification and Mobility: Los Angeles Meeting, August 18-21, 2005 Inequality and Mobility in Family, School, and Work
<http://ccpr.ucla.edu:8080/CCPRWebsite/publications/conference-proceedings/CP-05-052.pdf> utolsó letöltés 2010. október 3. 2005.
- KOPP Mária** (2010): Kívánt és tervezett gyermekek
Gyűjtőpont 2010/17. szám,
http://www.nagyitas.hu/common/main.php?pgid=cikk&cikk_id=1296 utolsó letöltés 2010. november 2. 2010.
- LŐRINCZ László** (2006): A vonzás szabályai – Hogyan választanak társat az emberek?
Szociológiai Szemle. <http://www.mtapti.hu/mszt/20062/005.pdf> utolsó letöltés: 2010. október 2. 2006/2 96-110 old
- LŐRINCZ László** (2008): Tézisgyűjtemény Párválasztás az interneten című Ph. D. értekezéséhez
Budapest Corvinus Egyetem http://phd.lib.uni-corvinus.hu/348/2/lorincz_laszlo_thu.pdf
[utolsó letöltés 2010.](http://phd.lib.uni-corvinus.hu/348/2/lorincz_laszlo_thu.pdf) október 5.
- MÁRAI Sándor** (2006): Az igazi
Helikon Kiadó, Budapest. 2006.183-184
- MATALIN Dóra** (2009): Házasság - addig halogatják, amíg elmarad (Pongrácz Tiborné demográfussal készült interjú alapján)
Népszabadság 2009. augusztus 17. – http://nol.hu/belfold/20090817-hazassag_addig_halogatjak_amig_elmarad utolsó letöltés: 2010. szeptember 2. 2009.

- McKENNA, ET. AL.** (2002) Relationship Formation on the Internet: What's the Big Attraction? *Journal of Social Issues*, Vol. 58, No.1 - <http://jrichardstevens.com/articles/McKenna-onlinerelation.pdf> - utolsó letöltés 2010. október 8. 2002.
- MTI** (2010): Szociológiai konferencia: a cigányság metafora lett a negatív jelenségekre, 2010. november 5. <http://www.mr1-kossuth.hu/hirek/magazin/szociologiai-konferencia-a-ciganysag-metafora-lett-a-negativ-jelensegekre.html> utolsó letöltés: 2010. november 10. 2010.
- NÉMETH Renáta** (2006) A társadalmi mobilitás hatásai Magyarországon a rendszerváltás folyamán
Szociológia Szemle 2006/4 2006. 19-35.
- POPPER Péter** (2006): Szeretni kell! - Önzés és csalódás - A bennünk lakó árnyék - 2006. február 18. előadások mesterkurzus. <http://www.youtube.com/watch?v=wZPTEEB5A-A> utolsó letöltés: 2010. október 8.
- ROSENFELD, Michael J.** (2005): A Critique of Exchange Theory in Mate Selection.
American Journal of Sociology 110(5): - Stanford University
<http://www.stanford.edu/~mrosenfe/Critique%20of%20Exchange%20Theory%20AJS.pdf>
utolsó letöltés 2010. október 6. 2005. 1284-1325.
- SÁNTHA Ágnes** (2008): Fialat egyedülállók a párkapcsolatról - Nemi szerepek és szerepelvárások a házastársi és élettársi viszonyban
In: Kötő-Jelek. ELTE TáTK Doktori Iskola Évkönyve 2007. Szerkesztette Némedi Dénes és Szabari Vera. Budapest, - ELTE TáTK Szociológia Doktori Iskola. 71-88. old
<http://www.tarsadalomkutatás.hu/kkk.php?TPUBL-A-831/kotojelek2007/TPUBL-A-831.pdf> utolsó letöltés: 2010. november 9. 2008.
- S. MOLNÁR Edit** (2001): Élettársi együttélések – Tények és vélemények,
Szerepváltozások tanulmánykötet, Budapest, Szociális és munkaügyi minisztérium.
<http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a504.pdf> utolsó letöltés: 2010. október 27. 2001. 65-87
- SPÉDER Zsolt** (2006): Változások az ezredfordulón
In: Andorka Rudolf - Bevezetés a szociológiába - Osiris kiadó Budapest – Szerkesztette: Spéder Zsolt. 2006. 415-425. old.
- SZEKERES Valéria** (2010): Nemtelen verseny,
HVG, 2010. augusztus 18
http://hvg.hu/hvgfriss/2010.33/201033_a_nok_kiszoritasa_a_gazdasagbol_nemtelen_ve

utolsó letöltés: 2010. november 5. 2010.

TÓTH Olga (1999): Családformák és együttélési minták a mai magyar társadalomban

In. Pongrácz T.-né-Tóth I. Gy. (szerk): Szerepváltozások: jelentés a nők és férfiak helyzetéről 1999. Budapest, TÁRKI – Szociális és Családügyi Minisztérium.

<http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a597.html> : utolsó letöltés 2010. október 8.

UTASI Ágnes (1990): Baráti kapcsolatok

In: Társadalmi riport 1990, Andorka Rudolf, Kolosi Tamás, Vukovich György (szerk.) Budapest: Tárki, 1990. 475-486. old.

UTASI Ágnes (1992): Vallási házassági homogámia és kulturális reprodukció,

Szociológia Szemle 1992/2. 1992. 45-59.

UTASI Ágnes (2001): Fiatal egyedülálló nők párkapcsolati esélyei

In. Szerepváltozások - Jelentés a nők és férfiak helyzetéről 2001. Nagy Ildikó - Pongrácz Tiborné – Tóth István György (szerk.). Budapest: TÁRKI-Szociális és Családügyi Minisztérium Nőképviseleti Titkársága. 2001. 113-134.

UTASI Ágnes (2004): Feláldozott kapcsolatok (A magyar szingli)

Budapest, MTA Politikai Tudomány Intézete 2004.

UTASI Ágnes (2010): A társadalmi integráció és szolidaritás alapjai: a bizalmas kapcsolatok

Századvég Új Folyam 24. szám <http://www.c3.hu/scripta/szazadveg/24/utasi.htm> utolsó letöltés 2010. október 27. 2010.

<http://www.iesz.hu/> Utolsó letöltés: 2010. november 12.

<http://www.internetszerelem.hu/love32.htm> Utolsó letöltés: 2010. november 12.

<http://www.parom.hu> Utolsó letöltés: 2010. november 2.

<http://www.slideshare.net/rabbitblog/nrc-netbook-2009> Utolsó letöltés 2010. szeptember 29.

<https://spreadsheets.google.com/viewform?formkey=dFRuNGVFdzNkdG1Lb09tdXdleGVVBZkE>

[6MQ](#) internetes kérdőívem: Utolsó letöltés: 2010. november 4.

<http://www.szexneked.hu>. Utolsó letöltés: 2010. november 2.

Mellékletek

2. táblázat: Vallásosság tudatos keresése a párválasztásban

			32. Vallásosnak tartja magát?			Összesen
			igen	magam módján	nem	
11e. Elvárásai: Vallásosság	fontos	válaszok száma	11	7	6	24
		Válaszadók százalékban	40,7%	10,4%	8,2%	14,4%
		Korrigált reziduális értéke	4,3	-1,2	-2,0	
	nem fontos	válaszok száma	16	60	67	143
		Válaszadók százalékban	59,3%	89,6%	91,8%	85,6%
		Korrigált reziduális értéke	-4,3	1,2	2,0	
Összesen		válaszok száma	27	67	73	167
		Válaszadók százalékban	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

3. táblázat: A leendő társ korának tudatos figyelése

			Kora - bekegizálva					összesen
			24 év és annál fiatalabb	25-34 év közötti	35-44 év közötti	45-54 év közötti	55 év feletti	
13f. Fontosság: Velem egykorú legyen?	fontos	válaszok száma	9	21	3	1	0	34
		válaszok százalékban	18,0%	22,3%	21,4%	20,0%	,0%	20,5%
		Korrigált reziduális	-,5	,7	,1	,0	-,9	
fontos is meg nem is	fontos is meg nem is	válaszok száma	21	31	5	1	2	60
		válaszok százalékban	42,0%	33,0%	35,7%	20,0%	66,7%	36,1%
		Korrigált reziduális	1,0	-1,0	,0	-,8	1,1	
nem fontos	nem fontos	válaszok száma	20	42	6	3	1	72
		válaszok százalékban	40,0%	44,7%	42,9%	60,0%	33,3%	43,4%
		Korrigált reziduális	-,6	,4	,0	,8	-,4	
Összesen		válaszok száma	50	94	14	5	3	166

összesen százalékban	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
-------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

4 táblázat: végzettség szerinti homogámia vizsgálata, a válaszadó végzettsége és leendő társtól elvárt végzettség alapján

	11d. Elvárásai: végzettség?				Összesen	
	általános iskola	érettségi	főiskola, egyetem	nem fontos		
28. Végzettsége? 8 általános	válaszok száma	0	0	0	3	3
	válaszok százalékban	,0%	,0%	,0%	4,8%	1,8%
	Korrigált reziduális	-,1	-,9	-1,4	2,2	
szakmunkás	válaszok száma	0	4	2	9	15
	válaszok százalékban	,0%	10,8%	3,0%	14,3%	9,0%
	Korrigált reziduális	-,3	,4	-2,2	1,9	
érettségi	válaszok száma	1	9	7	15	32
	válaszok százalékban	100,0%	24,3%	10,6%	23,8%	19,2%
	Korrigált reziduális	2,1	,9	-2,3	1,2	
érettségi + OKJ	válaszok száma	0	11	11	19	41
	válaszok százalékban	,0%	29,7%	16,7%	30,2%	24,6%
	Korrigált reziduális	-,6	,8	-1,9	1,3	
főiskolai, egyetemi diploma	válaszok száma	0	13	46	17	76
	válaszok százalékban	,0%	35,1%	69,7%	27,0%	45,5%
	Korrigált reziduális	-,9	-1,4	5,1	-3,7	
Total	válaszok száma	1	37	66	63	167
	válaszok százalékban	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

5. táblázat: Végzettség és egzisztencia(anyagiak) szembeni elvárások

		28. Végzettsége?					Total
		8 általános	szakmunkás	érettségi	érettségi + OKJ	főiskolai, egyetemi diploma	
11h. Elvárásai: egzisztencia	fontos	,0%	,0%	9,4%	7,3%	11,8%	9,0%
	nem fontos	,0%	53,3%	34,4%	29,3%	15,8%	25,7%
	részben fontos	100,0%	46,7%	56,3%	63,4%	72,4%	65,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

6. táblázat: Mely kommunikációs eszközöket használja illetve regisztrált-e társskereső oldalon összehasonlítva, az első levélváltástól az első találkozáig eltelt idővel.

		6. Mennyi idő telt el általában az első levélváltástól/beszélgetéstől az első találkozáig?				
		1 hét	1-2hét	1-2hónap	fél éven belül	ennél több idő kellett
3 Regelt-e valaha internetes társskeresőn?	nem	23,8%	14,3%	19,0%	33,3%	9,5%
	igen	15,3%	47,6%	23,4%	11,3%	2,4%
2b. Mely kommunikációs eszközöket használja? Társskereső oldal?	nem	16,3%	33,7%	25,5%	19,4%	5,1%
	igen	17,0%	61,7%	17,0%	4,3%	,0%
2a. Mely kommunikációs eszközöket használja? Chat, videochat?	nem	15,8%	43,2%	23,2%	13,7%	4,2%
	igen	18,0%	42,0%	22,0%	16,0%	2,0%

7a. táblázat: A megkérdezett iskolai végzettsége és a leendő társától elvárt iskolai végzettség női válaszadók szerinti bontásban

26. Neme?			11d. Elvárásai: végzettség?				Total
			általános iskola	érettségi	főiskola, egyetem	nem fontos	
nő	szakmunkás	válaszok százalékban		4,5%	,0%	17,2%	6,1%
		Korigált reziduális		-,4	-2,4	3,0	
	érettségi	válaszok százalékban		31,8%	8,5%	27,6%	19,4%
		Korigált reziduális		1,7	-2,6	1,3	
	érettségi + OKJ	válaszok százalékban		22,7%	19,1%	27,6%	22,4%
		Korigált reziduális		,0	-,8	,8	
	főiskolai, egyetemi	válaszok százalékban		40,9%	72,3%	27,6%	52,0%

diploma	Korigált reziduális		-1,2	3,9	-3,1	
---------	---------------------	--	------	-----	------	--

7b. táblázat: A megkérdezett iskolai végzettsége és a leendő társától elvárt iskolai végzettség férfi válaszadók szerinti bontásban

26. Neme?			11d. Elvárásai: végzettség?				
			általános iskola	érettségi	főiskola, egyetem	nem fontos	Total
férfi	8 általános	válaszok százalékban	0,00%	0,00%	0,00%	8,80%	4,30%
		Korigált reziduális	-0,2	-0,9	-1,1	1,8	
	szakmunkás	válaszok százalékban	0,00%	20,00%	10,50%	11,80%	13,00%
		Korigált reziduális	-0,4	0,9	-0,4	-0,3	
	érettségi	válaszok százalékban	100,00%	13,30%	15,80%	20,60%	18,80%
		Korigált reziduális	2,1	-0,6	-0,4	0,4	
	érettségi + OKJ	válaszok százalékban	0,00%	40,00%	10,50%	32,40%	27,50%
		Korigált reziduális	-0,6	1,2	-1,9	0,9	
	főiskolai, egyetemi diploma	válaszok százalékban	0,00%	26,70%	63,20%	26,50%	36,20%
		Korigált reziduális	-0,8	-0,9	2,9	-1,7	

Kérdőív

Internetes társkeresés

Kedves Kitöltő!

A kérdőív, melyet a kezében tart, az internetes társkereséssel és az interneten való ismerkedéssel foglalkozik. Kitöltése körülbelül 15 percet vesz igénybe, amellyel szakdolgozati kutatásom sikerességéhez járul hozzá. Minden kérdést figyelmesen olvasson el, a kérdések után, a megadott útmutatók szerint, az önre jellemző választ karikázza be! Bármilyen kérdése van, a kérdőívvel kapcsolatban forduljon hozzám bizalommal a neomarci@freemail.hu e-mail címen. Segítségét előre is köszönöm!

Simon Imre Márton

1. Ha partnert/társat keres, hol ismerkedik szívesen? (Több választ is jelölhet.)

- a) iskola, munkahely
- b) baráti kör
- c) szórakozóhelyeken
- d) internet
- e) egyéb .....

2. Felsorolok néhány az interneten népszerű kommunikációs szolgáltatást. Ezek közül melyeket használja Ön rendszeresen? (Több választ is jelölhet.)

- a) chat, videochat
- b) társkereső oldal
- c) MSN, Skype (messenger programok)
- d) Iwiw, Facebook (közösségi portálok)
- e) E-mail
- f) egyéb .....

3. Regisztrálta-e már magát valaha internetes társkereső portálon?

- a) igen
- b) nem (Ugorjon az 5. kérdésre!)

4. Amennyiben az előző kérdésre igennel válaszolt, milyen céllal keresett partnert? (Több választ is jelölhet.)

- a) barátot kerestem

- b) társat kerestem
- c) szabadidő eltöltésére vagy utazásra kerestem
- d) szexpartnert kerestem
- e) nem válaszol
- f) egyéb: .....

5. Találkozott már személyesen interneten megismert személlyel?

- a) igen
- b) nem (Ugorjon a 11. kérdésre!)
- c) nem válaszolok (Ugorjon a 11. kérdésre!)

6. Mennyi idő telt el általában az első levélváltástól/beszélgetéstől az első találkozóig?

- a) 1 hét
- b) 1-2 hét
- c) 1-2 hónap
- d) Fél évben belül
- e) Ennél több idő telt el a személyes találkozóig
- f) Nem válaszolok

7. Összesen hány ilyen találkozóra emlékszik?

- a) ..... esetre emlékszem

8. Alakult ki később ezekből a találkozásokból párkapcsolata?

- a) igen
- b) nem
- c) nem válaszolok
- d)

9. Mennyi ideig tartott a leghosszabb, az internet segítségével kialakult kapcsolata?

- a) jelenleg is tart
- b) 1 hónap
- c) 1-6 hónapig
- d) 6-12 hónapig
- e) 1-2 évig
- f) 3-5 évig
- g) 5-nél több évig
- h) nem válaszolok

10. A következőkben az internetes társkeresésről fogok állításokat feltenni. Mennyire ért ön egyet az alábbi állításokkal? (Kérem tegyen egy x-et a megfelelő helyre.)

	Nem jellemző rám.	Igen is meg nem is.	Jellemző rám	Nem vála- szolok
a) Jó kalandnak tartom.				
b) Ki tudom szűrni azokat a felhasználókat, akik nem valós in-				

- formációkat és állítanak maguk-
ról.
- c) Máskor is használnám.
  - d) Nélküle kevesebb esélyem lenne a pártalálásra.
  - e) Másoknak is ajánlottam, hogy próbáljanak szerencsét.
  - f) Nem veszem túl komolyan.
  - g) Csalódtam az internetes társkezesésben.
  - h) Kényelmes megoldásnak tartom.

11. Milyen elvárásai vannak az ideális társtól?

Dohányzás:	a) dohányozhat b) csak mértékkel c) nem d) nem fontos
Italfogyasztás:	a) nem befolyásolja döntésemet az alkoholfogyasztás mértéke b) csak mértékkel c) nem fogyaszthat d) nem fontos
Piercing és tetoválás:	a) lehet a testén b) csak nem feltűnő helyen c) nem lehet a testén d) nem fontos
Végzettség:	a) általános iskola b) érettségi c) főiskola, egyetem d) nem fontos
Vallásosság:	a) fontos b) nem fontos
Bőrszín:	a) fontos b) részben fontos c) nem fontos
Csillagjegye:	a) fontos b) részben fontos c) nem fontos
Egzisztencia (anyagiak):	a) fontos b) részben fontos c) nem fontos

12. Hogy néz ki az Ön számára az ideális társ? (Kérem, a paraméterek segítségével írja le!)

Testalkat:	a) sovány b) átlagos c) telt/molett d) sportos e) nem fontos
Szeme színe	a) kék b) barna c) fekete d) zöld e) szürke f) nem fontos
Haja színe	a) szőke b) szőkésbarna c) barna d) sötétbarna e) fekete f) (egyéb).....g) nem fontos
Hajhossz:	a) rövid b) közepesen hosszú c) hosszú d) kopasz e) nem fontos

13. Ha az interneten keres társat magának, vagy ismerkedik, a következő állítások közül melyek fontosak az Ön számára? (Kérem, tegyen x-et a megfelelő helyre.)

	Nem fontos	Fontos is meg nem is	Fontos	Nem válaszol
a) Legyen fényképe a profil oldalán				
b) Legyen feltüntetve a családi állapota.				
c) Lakóhelyemhez közel lakjon.				
d) Közös legyen az érdeklődési körünk.				
e) Velem egykorú legyen az illető.				

14. Mennyire jellemzőek a következő állítások önre? (Kérem, tegyen egy x-et a megfelelő helyre.)

	Nem jellemző	Jellemző is, meg nem is	Jellemző	Nem válaszolok
a) Szeretem a kalandokat.				
b) Gátlásos vagyok.				
c) Kezdeményező típus vagyok.				
d) Az életvitelem miatt csak az interneten tudok párt keresni magamnak.				
e) Nem vagyok kibékülve magammal.				
f) Szívesen találkozok bárkivel, könnyen ismerkedek.				
g) Félek a magánytól.				
h) Néha úgy érzem, hogy túl magas mércét állítottam fel az ideális partnerrel szemben.				

15. Hány párkapcsolata volt az elmúlt évben?

a) .....

16. Hány szexpartnere volt?

a) .....

b) Nem válaszolok

17. Megcsalta-e valaha is valamelyik párját?

a) igen

b) nem

c) nem válaszolok

18. Jelenleg van párja?

a) igen

b) nem (Ugorjon a 21. kérdésre)

c) nem válaszolok (Ugorjon a 21. kérdésre)

19. Mióta vannak együtt?

a) 1 hónapja

b) 1-6 hónapja

c) 6-12 hónapja

d) 1-2 éve

e) 3-5 éve

f) 5-nél több éve

20. Hol ismerkedtek meg?

a) munkahelyemen, iskolában

b) szórakozóhelyen

c) baráti társaságban

d) interneten

e) egyéb: .....

21. Tervezi-e, hogy valaha házasságot köt?

a) igen

b) nem

22. Szeretne-e gyereket? Ha igen, hány gyermeket?

a) igen

b) nem (ugorjon a 24 kérdésre)

23. Hány gyermeket szeretne?

- a) 1-et (Ugorjon a 25. kérdésre.)
- b) 2-t (Ugorjon a 25. kérdésre.)
- c) 3-t (Ugorjon a 25. kérdésre.)
- d) Ennél több gyermeket szeretnék. (Ugorjon a 25. kérdésre.)

24. Ha az előző kérdésre nemmel válaszolt, mivel indokolja döntését?

.....
.....
.....

25. Hány barátja van Önnek?

.....

26. Neme?

- a) férfi
- b) nő

27. Hány éves ön?

.....év

28. Iskolai végzettsége

- a) 8 általános
- b) szakmunkás
- c) Érettségi
- d) Érettségi + OKJ-s szakma
- e) Főiskola vagy egyetemi diploma

29. Szexuális beállítottsága?

- a) heteroszexuális
- b) biszexuális
- c) homoszexuális/leszbikus

30. Családi állapota?

- a) nőtlen/hajadon
- b) kapcsolatban
- c) élettársi kapcsolatban
- d) házas
- e) elvált
- f) özvegy

31. Munkahelyi beosztása?

- a) tanuló
- b) fizikai munkás, alkalmazott
- c) vezető beosztású
- d) értelmiségi
- e) nyugdíjas
- f) munkanélküli

32. Vallásosnak tartja magát?

- a) igen
- b) magam módján
- c) nem
- d) nem válaszolok

33. Hol lakik?

- a) falu, község
- b) város
- c) megyeszékhely
- d) főváros

Köszönöm szépen a segítségét!

Záradék

A TVSZ. 171.§ (5)-nek megfelelően alulírott Simon Imre Márton nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozat saját szellemi termékem, azt más szakon szakdolgozatként nem nyújtották be, és elkészítésénél csak a megjelölt segédeszközöket használtam.

Kelt.: Budapest, 2010. november 10.

.....

Simon Imre Márton